Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка»

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Рэктар
_____ А.І.Жук
_____ 2024 г.
Рэгістрацыйны № УД-3903-24/вуч.

МЕТОДЫКА РАЗВІЦЦЯ БЕЛАРУСКАГА МАЎЛЕННЯ ДЗЯЦЕЙ ДАШКОЛЬНАГА ЎЗРОСТУ

Вучэбная праграма ўстановы адукацыі па вучэбнай дысцыпліне
для спецыяльнасці:
6-05-0112-01 Дашкольная адукацыя

2024 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове Адукацыйнага стандарта агульнай вышэйшай адукацыі АСВА 6-05-0112-01 і вучэбнага плана па спецыяльнасці 6-05-0112-01 Дашкольная адукацыя (23.02.2023 г., № 001-2023/у).

СКЛАДАЛЬНІКІ:

Н.С. Старжынская, прафесар кафедры методык дашкольнай адукацыі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», доктар педагагічных навук, прафесар;

Д.М. Дубініна, дацэнт кафедры методык дашкольнай адукацыі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», кандыдат педагагічных навук, дацэнт

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

Т.М. Сацэнка, загадчык лабараторыі дашкольнай адукацыі дзяржаўнай установы адукацыі «Акадэмія адукацыі» Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, кандыдат псіхалагічных навук;

Я.І. Варанецкая-Лосік, дацэнт кафедры агульнай і дашкольнай педагогікі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», кандыдат педагагічных навук, дацэнт.

УЗГОДНЕНА:

Загадчык дзяржаўнай установы адукацыі
«Дзіцячы сад №138 г. Мінска» А.С.Ярмашук
27.03.2024

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай методык дашкольнай адукацыі установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны універсітэт імя Максіма Танка»
(пратакол №9 ад 29.03.2024)

Загадчык кафедры М.С.Мельнікава

Навукова-метадычным саветам установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны універсітэт імя Максіма Танка» (пратакол №6 ад 16.04.2024)

Афармленне вучэбнай праграмы і суправаджаючых яе матэрыялаў адпавядае дзеючым патрабаванням Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Метадыст вучэбна-метадычнага аддзела БДПУ Г.В.Вінаградава

Дырэктар бібліятэкі БДПУ Н.П.Сяткоўская

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная праграма «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту» прадугледжана адукацыйным стандартам агульнай вышэйшай адукацыі і вучэбным планам падрыхтоўкі навучэнцаў па спецыяльнасці 6-05-0112-01 «Дашкольная адукацыя».

Актуальнасць зместу вучэбнай праграмы «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту» вызначаецца тым, што ў ім адлюстраваны комплексны падыход да вырашэння задач развіцця беларускага маўлення і беларускамоўных зносін ва ўстанове дашкольнай адукацыі ў сітуацыі блізкароднаснага білінгвізму.

Тэарэтычны падыход да праблемы развіцця маўлення ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму, што рэалізаваны ў праграме, грунтуецца на ўяўленнях пра заканамернасці маўленчага развіцця дзяцей, сфармуляваных ў даследаваннях Л.С. Выготскага, Ф.А. Сахіна, Н.В. Імедадзэ, Н.С. Старжынскай, Д.М. Дубінінай. Навучанне мове і маўленню разглядаюцца як ў лінгвістычнай сферы (авалодванне дзецьмі моўнымі навыкамі), так і ў сферы беларускамоўных зносін дзяцей паміж сабой (авалодванне камунікатыўна-маўленчымі ўменнямі).

Мэта вучэбнай дысцыпліны: фарміраванне ў навучэнцаў уменняў здзяйсняць працэс маўленчага развіцця дзяцей на беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

1. фарміраваць навуковыя веды пра сутнасць сучасных канцэпцый і тэхналогій навучання другой мове, развіцця беларускага маўлення і навучання нацыянальнай роднай мове дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму;
2. садзейнічаць асэнсаванню ролі беларускай мовы як аднаго з фундаментальных і універсальных аспектаў нацыянальнай культуры, спрыяць авалодванню працэсам беларускамоўнага развіцця дзяцей дашкольнага ўзросту як сродку інкультурацыі;
3. садзейнічаць разуменню і асэнсаванню таго, што навукова абгрунтаваная методыка навучання беларускай мове і развіцця беларускага маўлення павінна абапірацца на разуменне сутнасці механізмаў авалодання роднай і другой мовамі, асаблівасці руска-беларускага двухмоўя дзяцей дашкольнага ўзросту;
4. фарміраваць ўменне дыягнаставаць, праектаваць і канструяваць працэс развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя;
5. садзейнічаць авалоданню студэнтамі эфектыўнымі метадамі і прыёмамі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту, улічваць спецыфіку зместу і метадаў дашкольнай дыдактыкі.

Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме падрыхтоўкі спецыяліста з вышэйшай адукацыяй

Вучэбная дысцыпліна «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту» адносіцца да модуля «Стварэнне адукацыйнага асяроддзя ва ўстанове дашкольнай адукацыі» кампаненту ўстановы адукацыі.

Выкладанне вучэбнай дысцыпліны «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту» абапіраецца на раней праслуханыя студэнтамі вучэбныя дысцыпліны «Беларуская мова (прафесійная лексіка)», «Айчынная дзіцячая літаратура», «Дзіцячая псіхалогія», «Дашкольная педагогіка», «Тэарэтычныя асновы развіцця маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту», «Методыка развіцця маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту».

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту» студэнт павінен

ведаць:

заканамернасці засваення дзецьмі беларускай мовы як другой роднай мовы ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму;

мэту, задачы і змест развіцця вуснага беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўстановах дашкольнай адукацыі, якія рэалізуюць вучэбную праграму дашкольнай адукацыі на рускай мове навучання;

метадычныя і спецыфічныя прынцыпы пабудовы адукацыйнага працэсу навучання дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове ў сітуацыі руска-беларускага білінгвізму;

канкрэтныя спосабы (метады і прыёмы) беларускамоўнага развіцця дзяцей, азнаямлення іх з беларускай нацыянальнай культурай;

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту» студэнт павінен

умець:

выбіраць найбольш эфектыўныя метады і прыёмы навучання дзяцей беларускай мове ва ўстанове дашкольнай адукацыі, якая рэалізуе вучэбную праграму дашкольнай адукацыі на рускай мове навучання;

мадэліраваць, арганізоўваць і кіраваць працэсам дыдактычных беларускамоўных зносін дзяцей дашкольнага ўзросту;

састаўляць план-канспект мерапрыемстваў па развіцці беларускага маўлення, планаваць асобны камунікатыўны акт, аналізаваць яго эфектыўнасць;

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту» студэнт павінен

валодаць:

метадамі развіцця і ўдасканалення маўлення дзяцей на беларускай мове і далучэння іх да нацыянальнай і сусветнай культур сродкамі гэтай мовы;

навыкамі беларускамоўных зносін з дзецьмі, бацькамі, педагагічнымі работнікамі ўстановы дашкольнай адукацыі;

спосабамі арганізацыі работы па павышэнні культуры маўлення і ўзроўню лінгвакультурнай і народазнаўчай кампэтэнцый педагагічных работнікаў ўстановы дашкольнай адукацыі і бацькоў ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму.

Патрабаванні да кампетэнцый

Засваенне вучэбнай дысцыпліны «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту» павінна забяспечыць фарміраванне ў навучэнцаў наступнай кампетэнцыі:

СК.11. Здзяйсняць працэс маўленчага развіцця дзяцей на беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму.

Усяго на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту» адведзена :

для дзённай формы атрымання вышэйшай адукацыі адводзіцца 108 гадзін, з іх 52 аўдыторныя гадзіны. Размеркаванне гадзін па відах заняткаў: лекцыі –14 гадзін, практычныя заняткі – 20 гадзін, семінарскія заняткі – 4 гадзіны, лабараторныя заняткі – 6 гадзін, кіруемая самастойная работа – 8 гадзін (8 гадзін – лекцыі);

для завочнай формы атрымання вышэйшай адукацыі (поўны тэрмін навучання) адводзіцца 12 аўдыторных гадзін, з іх лекцыі – 6 гадзін, практычныя заняткі– 6 гадзін;

для завочнай формы атрымання вышэйшай адукацыі (скарочаны тэрмін навучання) адводзіцца 12 аўдыторных гадзін, з іх лекцыі – 6 гадзін, практычныя заняткі– 6 гадзін.

Працаемкасць вучэбнай дысцыпліны складае 3 заліковыя адзінкі.

Прамежкавая атэстацыя праводзіцца ў адпаведнасці з вучэбным планам па спецыяльнасці ў форме экзамена ў 6 семестры (дзенная форма атрымання адукацыі) і ў 5 (завочная форма атрымання адукацыі, скарочаны тэрмін) і 7 (завочная форма атрымання адукацыі, поўны тэрмін) семестрах.

РАЗМЕРКАВАННЕ БЮДЖЭТУ ВУЧЭБНАГА ЧАСУ

Назва вучэбнай дысцыпліны	Семестр	Усяго	Колькасць гадзін вучэбных заняткаў						Самастойная (пазаўдыторная) работа	Форма прамежкавай атэстацыі
			З іх							
			Аўдыторныя заняткі	Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Лабараторныя заняткі	Кіруемая самастойная работа		
Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту	6	108	52	14	20	4	6	8	56	Экзамен
Усяго гадзін	6	108	52	14	20	4	6	8	56	Экзамен

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Раздел 1. Тэарэтычныя асновы методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму

Тэма 1.1 Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхолага-педагагічны феномен

Білінгвальная кампетэнтнасць і камунікатыўная актыўнасць як асноўныя крытэрыі для вызначэння сутнасці білінгвізму.

Псіхолага-лінгвістычная характарыстыка білінгвізму: рэцэптыўны, рэпрадуктыўны і прадуктыўны білінгвізм; нарматыўны, аднабакова-нарматыўны і ненарматыўны білінгвізм; каардынацыйны і субардынацыйны білінгвізм; натуральны і штучны білінгвізм. З'явы інтэрферэнцыі і транспазіцыі ў маўленні білінгва.

Класіфікацыя білінгваў у кантэксце антагенезу: паралельны (адначасовы) і паслядоўны білінгвізм.

Сацыялінгвістычны крытэрый ступені роднасці дзвюх моў: білінгвізм блізкароднасны і неблізкароднасны. Уплыў ступені роднасці дзвюх моў на ступень праяўлення інтэрферэнцыі ў маўленні білінгва.

Тэма 1.2 Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму як навука

Катэгорыі, міждысцыплінарныя сувязі методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму.

Прадмет, аб'ект, мэты і задачы вучэбнай дысцыпліны «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту». Сутнасць пацяццяў «білінгвальная адукацыя», «білінгвальнае навучанне», «білінгвальнае выхаванне».

Метады навуковага даследавання ў методыцы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму (тэст на вызначэнне нараціўных навыкаў шматмоўных дзяцей, методыка свабоднага асацыявання і інш.).

Тэма 1.3 Навуковыя асновы методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму

Метадалагічныя асновы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму. Мова як галоўная каштоўнасць народа. Мова і культура народа. Чалавек і яго культурнае моўнае асяроддзе.

Сутнасць паняццяў: «родная мова», «нацыянальная мова», «другая мова», «замежная мова». Сацыялінгвістычная сітуацыя ў Беларусі, яе ўплыў на сферу дашкольнай адукацыі. Закон аб мовах Беларускай ССР (1990 г). Пытанні маўленчага развіцця дзяцей дашкольнага ўзросту у Канцэпцыі развіцця дашкольнай адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь (2000 г.). Пытанне вывучэння моў ва ўстановах адукацыі ў артыкуле 82 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адукацыі

(2022 г.). Статус беларускай мовы для рускамоўных дзяцей у Беларусі. Уздзеянне сацыяльна-эканамічных ўмоў на фарміраванне білінгвізму.

Псіхалагічныя і псіхалінгвістычныя асновы руска-беларускага блізкароднаснага білінгвізму. Асаблівасці руска-беларускага білінгвізму ў дзяцей дашкольнага ўзросту. Памылкі інтэрферэнцыі ў маўленні дзяцей дашкольнага ўзросту.

Праблемы ранняга білінгвізму. Узрост, найбольш спрыяльны для пачатку авалодвання другой мовай дзецьмі дашкольнага ўзросту. Усведамленне дзецьмі двухмоўнай рэчаіснасці, іх стаўленне да яе. Уплыў білінгвізму на разумовае развіццѐ дзяцей. Праблема засваення другой мовы як сродку камунікацыі. Уплыў білінгвізму на кагнітыўна-камунікатыўнае развіццё дзяцей дашкольнага ўзросту.

Лінгвакультаралагічны аспект ў навучанні дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове. Суадносіны рускай і беларускай моў у адукацыйным працэсе ўстановы дашкольнай адукацыі, якая рэалізуе вучэбную праграму з рускай мовай навучання.

Дыдактычныя, выхаваўчыя, развіццѐвыя і сацыялізуючая мэтавыя арыентацыі навучання беларускай мове дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.

Раздзел 2. Станаўленне білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі

Тэма 2.1 Этапы станаўлення білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі

Грамадска-палітычныя перадумовы навучання дзяцей беларускай мове ў XIX стагоддзі.

Першыя вучэбныя дапаможнікі на беларускай мове ў Расійскай імперыі ў XIX – пачатку XX стагоддзя.

Грамадска-палітычныя перадумовы станаўлення білінгвальнага выхавання дзяцей у Беларусі.

Перыядызацыя білінгвальнай дашкольнай адукацыі ў другой палове XX стагоддзя, пачаткуXXI стагоддзя (Т.У. Паліева).

Раздзел 3. Сістэма работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей ва ўстанове дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання

Тэма 3.1 Мэта і задачы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму

Стратэгія навучання дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму. Л.С. Выготскі пра шляхі авалодання роднай і другой мовамі.

Мэта і задачы навучання дзяцей беларускай мове ва ўстанове дашкольнай адукацыі, якая рэалізуе вучэбную праграму з рускай мовай навучання, іх псіхалагічнае і лінгвістычнае абгрунтаванне.

Сістэматызацыя зместу развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі руска-беларускага блізкароднаснага

білінгвізму. Сінхранічная і дыяхранічная пераемнасць моўнага і маўленчага матэрыялу.

Вучэбная праграма дашкольнай адукацыі, адукацыйная галіна «Развіццё маўлення і культура маўленчых зносін».

Тэма 3.2 Метадычныя прынцыпы і сродкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму

Псіхолога-педагагічныя і лінгвадыдактычныя прынцыпы навучання дзяцей беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага білінгвізму: прынцып «адна асоба ў адной сітуацыі зносін – адна мова»; фарміраванне моўных абагульненняў – асноўны прынцып навучання дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове; прынцып уліку роднай мовы; прынцып апраксімацыі.

Узроставыя магчымасці дзяцей у засваенні моўнага матэрыялу. Маўленчая установка.

Матывацыя маўленчых дзеянняў дзяцей дашкольнага ўзросту на беларускай мове.Тры класы матываў паводле П.Я. Гальперына. Гульня як крыніца матыву маўленчай дзейнасці ў дзяцей дашкольнага ўзросту. Матывацыя маўленчай, вучэбна-маўленчай, мастацка-маўленчай і моўна-пазнавальнай дзейнасці.

Сродкі навучання дзяцей беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя: натуральная беларускамоўная атмасфера ва ўстанове дашкольнай адукацыі як умова авалодання дзецьмі дашкольнага ўзросту маўленнем на беларускай мове; мастацкая літаратура; спантанная, вучэбна-маўленчая, мастацка-маўленчая і моўна-пазнавальная дзейнасці дзяцей дашкольнага ўзросту ў працэсе авалодання беларускай мовай; навучанне беларускай мове на спецыяльных занятках; розныя віды мастацтва.

Тэма 3.3 Метады і прыёмы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя

Асноўныя метады навучання другой мове дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага двухмоўя, іх класіфікацыя. Месца кожнага метаду ў сістэме работы па развіцці беларускага маўлення ва ўстанове дашкольнай адукацыі, якая рэалізуе праграму з рускай мовай навучання. Спецыфіка методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.

Раздзел 4. Асноўныя напрамкі работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму

Тэма 4.1 Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту

Культурна – псіхалагічная спецыфіка засваення другой мовы як сродку камунікацыі. Уплыў білінгвізму на камунікатыўна-кагнітыўнае развіццё дзяцей дашкольнага ўзросту.

Развіццѐ ў дзяцей чуцця беларускай мовы.

Выкарыстанне фальклорных твораў для развіцця рэцэптыўнага і рэпрадуктыўнага двухмоўя, увядзення дзяцей у беларускую мову.

Народныя гульні, іх роля ў развіцці маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.

Роля дыдактычнай лялькі ў развіцці беларускага маўлення дзяцей.

Нацыянальны маўленчы этыкет як кампанент культуры маўленчых зносін дзяцей дашкольнага ўзросту на беларускай мове.

Арганізацыя пазасітуацыйна-пазнавальных і пазасітуацыйна-асобасных беларускамоўных зносін дзяцей дашкольнага ўзросту. Фальклорныя творы як аснова для пазнавальных і асобасных гутарак. Правядзенне заняткаў з арганізацыяй маўленчых зносін на вывучаемай мове.

Тэма 4.2 Мастацка-маўленчая дзейнаць як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту

Азнаямленне дзяцей з малымі формамі беларускага фальклору (забаўлянкі, песенькі, прыказкі, прымаўкі і загадкі). Методыка работы з беларускай народнай казкай.

Задачы і змест азнаямлення дзяцей з творамі беларускіх пісьменнікаў. Методыка выкарыстання твораў беларускіх пісьменнікаў ва ўстанове дашкольнай адукацыі.

Рухавыя гульні з мастацкім словам, іх роля ў развіцці маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Драматызацыя і інсцэніраванне твораў мастацкай літаратуры.

Методыка правядзення літаратурных забаў і ранішнікаў; кніжкіных тыдняў ва ўстанове дашкольнай адукацыі.

Тэма 4.3 Методыка фарміравання беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту

Слоўнік роднай мовы як адлюстраванне нацыянальнага светапогляду. Асаблівасці лексікі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. Значэнне слоўнікавай работы. Крытэрыі адбору лексікі для заняткаў па развіцці беларускага маўлення дзяцей. Методыка ўвядзення і замацавання слоўніка. Работа над сэнсавым бокам слова.

Тэма 4.4 Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту

Асаблівасці граматыкі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. Крытэрыі адбору граматычнага матэрыялу для развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Паслядоўнасць увядзення граматычных форм беларускай мовы. Этапы авалодання дзецьмі граматычнымі формамі (паводле А.І. Негнявіцкай, А.М. Шахнаровіча). Фарміраванне ў дзяцей навыкаў пабудовы сказаў на беларускай мове, змянення слоў па формах, утварэння новых слоў.

Тэма 4.5 Методыка выхавання гукавой культуры беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту

Параўнальная характарыстыка фанемных сістэм рускай і беларускай моў. Задачы навучання беларускаму вымаўленню. Крытэрыі адбору фанемных адзінак і паслядоўнасць іх увядзення. Методыка фарміравання правільнага вымаўлення спецыфічных гукаў беларускай мовы. Знаёмства дзяцей з арфаэпічнымі асаблівасцямі беларускага маўлення.

Тэма 4.6 Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту

Асаблівасці выбару тэм для заняткаў па развіцці прадуктыўнага беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Асноўныя прынцыпы фарміравання звязнага (дыялагічнага і маналагічнага) беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.

Развіццѐ выразнасці і вобразнасці маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту.

Інтэграваны падыход да білінгвальнага развіцця дзяцей дашкольнага ўзросту. Навучанне звязнаму дыялагічнаму і маналагічнаму маўленню дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму.

Тэма 4.7 Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі, культурай беларускага народа і развіццё беларускага маўлення

Нацыянальна-культурнае асяроддзе ўстановы дашкольнай адукацыі. Методыка азнаямлення дзяцей дашкольнага ўзросту з беларускім фальклорам, нацыянальнымі традыцыямі, побытам і культурай беларускага народа.

Методыка правядзення беларускіх народных свят ва ўстанове дашкольнай адукацыі і развіцце беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.

Тэма 4.8 Дыягностыка развіцця беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага двухмоўя

Сутнасць дыягностыкі маўленчага развіцця дзяцей, яе задачы і значэнне. Аналіз сучасных дыягнастычных методык развіцця маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага маўлення; метады дыягностыкі. Дыягностыка маўленчага развіцця пры вывучэнні інтэлектуальнай дзейнасці. Методыка абследавання розных бакоў беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага двухмоўя.

Спосабы афармлення і інтэрпрэтацыі вынікаў дыягностыкі. Улік вынікаў дыягностыкі ў адукацыйным працэсе ўстановы дашкольнай адукацыі , якая рэалізуе вучэбную праграму дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання. Дыягнастычна-карэцыйная праграма маўленчага развіцця дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага двухмоўя.

Тэма 4.9 Метадычнае кіраўніцтва работай па развіцці беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага двухмоўя

Арганізацыя метадычнай работы ва ўстановах дашкольнай адукацыі, якія рэалізуюць вучэбную праграму дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання: змест работы; стварэнне ўмоў для развіцця беларускага маўлення дзяцей. Кантроль за выкананнем стандартаў і рэалізацыяй адукацыйнай праграмы адносна білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту. Праэктаванне білінгвальнай адукацыйнай дзейнасці ва ўстанове дашкольнай адукацыі, якая рэалізуе вучэбную праграму дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання. Дыдактычнае абсталяванне метадычнага кабінета для арганізацыі білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту. Работа

ўстановы дашкольнай адукацыі з бацькамі ў кірунку білінгвальнага развіцця дзяцей, яе змест і формы.

Вучэбна–метадычная карта вучэбнай дысцыпліны «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту»
Дзённая форма атрымання адукацыі

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін					Самастойная (пазааўдыторная) работа	Метадычныя дапаможнікі, сродкі навучання	Літаратура	Формы кантролю
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Лабараторныя заняткі	Кіруемая самастойная работа				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	6 семестр									
1	**Раздел 1. Тэарэтычныя асновы методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму**	**2**		**4**		**2л**	**6**			**Рэйтынгавая кантрольная работа №1.**
1.1	**Тэма 1.1 Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхолага-педагагічны феномен** Білінгвальная кампетэнтнасць і камунікатыўная актыўнасць як асноўныя крытэрыі для вызначэння сутнасці білінгвізму. Псіхолага-лінгвістычная характарыстыка білінгвізму. З'явы інтэрферэнцыі і транспазіцыі ў маўленні білінгва. Класіфікацыя білінгваў у кантэксце антагенезу. Сацыялінгвістычны крытэрый ступені роднасці дзвюх моў.			1		2 л	2	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.

1.2.	**Тэма 1.2 Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму як навука** Катэгорыі, міждысцыплінарныя сувязі методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму. Прадмет, аб'ект, мэты і задачы вучэбнай дысцыпліны . Сутнасць пацяццяў «білінгвальная адукацыя», «білінгвальнае навучанне», «білінгвальнае выхаванне». Метады навуковага даследавання ў методыцы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму.	2		1			2	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку (канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE (канспекты, табліцы, граф. схемы).
1.3	**Тэма 1.3 Навуковыя асновы методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму** Метадалагічныя асновы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму. Псіхалагічныя і псіхалінгвістычныя асновы руска-беларускага блізкароднаснага білінгвізму. Лінгвакультаралагічны аспект ў навучанні дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове. Дыдактычныя, выхаваўчыя, развіццёвыя і			1			2	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку (канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE (канспекты, табліцы, граф. схемы).

	сацыялізуючая мэтавыя арыентацыі навучання беларускай мове дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.									
2	**Раздзел 2. Станаўленне білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі**					**2л**	**4**			
2.1	**Тэма 2.1 Этапы станаўлення білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі** Грамадска-палітычныя перадумовы навучання дзяцей беларускай мове ў XIX стагоддзі. Першыя вучэбныя дапаможнікі на беларускай мове ў Расійскай імперыі ў XIX – пачатку XX стагоддзя. Грамадска-палітычныя перадумовы станаўлення білінгвальнага выхавання дзяцей у Беларусі. Перыядызацыя білінгвальнай дашкольнай адукацыі ў другой палове XX стагоддзя, пачаткуXXI стагоддзя.			1		2 л	4	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[2] [3] [4]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.
3	**Раздзел 3. Сістэма работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей ва ўстанове дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання і выхавання**	**6**	**2**				**10**			
3.1	**Тэма 3.1 Мэта і задачы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму** Стратэгія навучання дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага	2					2	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[2] [3] [4]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку (канспекты, табліцы, граф.

	білінгвізму. Мэта і задачы навучання дзяцей беларускай мове ва ўстанове дашкольнай адукацыі сітуацыі, іх псіхалагічнае і лінгвістычнае абгрунтаванне. Сістэматызацыя зместу развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі руска-беларускага блізкароднаснага білінгвізму. Вучэбная праграма дашкольнай адукацыі, адукацыйная галіна «Развіццё маўлення і культура маўленчых зносін».									схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE (канспекты, табліцы, граф. схемы).
3.2	**Тэма 3.2 Метадычныя прынцыпы і сродкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму** Псіхолога-педагагічныя, лінгвадыдактычныя прынцыпы навучання дзяцей беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага білінгвізму. Матывацыя маўленчых дзеянняў дзяцей дашкольнага ўзросту на беларускай мове.Тры класы матываў паводле П.Я. Гальперына. Гульня як крыніца матыву маўленчай дзейнасці ў дзяцей дашкольнага ўзросту. Матывацыя маўленчай, вучэбна-маўленчай, мастацка-маўленчай і моўна-пазнавальнай дзейнасці. Сродкі навучання дзяцей беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.	2	1				4	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[2] [3] [4] [1]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку (канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE (канспекты, табліцы, граф. схемы).
3.3	**Тэма 3.3 Метады і прыёмы развіцця беларускага маўлення дзяцей**	2	1				4	Рабочы сшытак, мультымедыйныя	[2] [3]	Вуснае апытванне Тэсціраванне

	дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя Сучасныя тендэнцыі навучання другой блізкароднаснай мове. Асноўныя метады навучання другой мове дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага двухмоўя, іх класіфікацыя. Месца кожнага метаду ў сістэме работы па развіцці беларускага маўлення ва ўстанове дашкольнай адукацыі, якая рэалізуе вучэбную праграму дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання.							прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[4] [1]	Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку (канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.
4	**Раздзел 4. Асноўныя напрамкі работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму**	**6**	**18**		**6**	**4л**	**36**			**Рэйтынгавая кантрольная работа №2.**
4.1	**Тэма 4.1 Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту** Культурна – псіхалагічная спецыфіка засваення другой мовы як сродку камунікацыі. Развіццѐ ў дзяцей чуцця беларускай мовы. Выкарыстанне фальклорных твораў для развіцця рэцэптыўнага і рэпрадуктыўнага двухмоўя. Роля дыдактычнай лялькі ў развіцці беларускага маўлення дзяцей. Нацыянальны маўленчы этыкет як кампанент культуры маўленчых зносін дзяцей дашкольнага ўзросту на беларускай мове.		2				4	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE (канспекты, табліцы, граф. схемы).

	Арганізацыя пазасітуацыйна-пазнавальных і пазасітуацыйна-асобасных беларускамоўных зносін дзяцей дашкольнага ўзросту.									
4.2	**Тэма 4.2 Мастацка-маўленчая дзейнасць як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту** Азнаямленне дзяцей з малымі формамі беларускага фальклору. Методыка работы з беларускай народнай казкай. Задачы і змест азнаямлення дзяцей з творамі беларускіх пісьменнікаў. Методыка выкарыстання твораў беларускіх пісьменнікаў ва ўстанове дашкольнай адукацыі. Драматызацыя і інсцэніраванне твораў мастацкай літаратуры. Методыка правядзення літаратурных забаў і ранішнікаў; кніжкіных тыдняў.		2				4	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку (канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE (канспекты, табліцы, граф. схемы).
4.3.	**Тэма 4.3 Методыка фарміравання беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту** Слоўнік роднай мовы як адлюстраванне нацыянальнага светапогляду. Асаблівасці лексікі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. Значэнне слоўнікавай работы. Крытэрыі адбору лексікі для заняткаў па развіцці беларускага маўлення дзяцей. Методыка ўвядзення і замацавання слоўніка. Работа над сэнсавым бокам слова.	2	2				4	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.
4.4	**Тэма 4.4 Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей**	2	2				4	Рабочы сшытак, мультымедыйныя	[1] [2]	Вуснае апытванне Тэсціраванне

	дашкольнага ўзросту Асаблівасці граматыкі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. Крытэрыі адбору граматычнага матэрыялу для развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Паслядоўнасць увядзення граматычных форм беларускай мовы. Этапы авалодання дзецьмі граматычнымі формамі (паводле А.І. Негнявіцкай, А.М. Шахнаровіча). Фарміраванне ў дзяцей навыкаў пабудовы сказаў на беларускай мове, змянення слоў па формах, утварэння новых слоў.							прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[3] [4] [5]	Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку (канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE (канспекты, табліцы, граф. схемы).
4.5.	**Тэма 4.5 Методыка выхавання гукавой культуры беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту** Параўнальная характарыстыка фанемных сістэм рускай і беларускай моў. Задачы навучання беларускаму вымаўленню. Крытэрыі адбору фанемных адзінак і паслядоўнасць іх увядзення. Методыка фарміравання правільнага вымаўлення спецыфічных гукаў беларускай мовы. Знаёмства дзяцей з арфаэпічнымі асаблівасцямі беларускага маўлення.	2	2				4	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку (канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.
4.6.	**Тэма 4.6 Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту** Асаблівасці выбару тэм для заняткаў па развіцці прадуктыўнага беларускага маўлення дзяцей лашкольнага ўзросту.		2				4	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку

	Асноўныя прынцыпы фарміравання звязнага (дыялагічнага і маналагічнага) беларускага маўлення дзяцей. Развіццё выразнасці і вобразнасці маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту. Інтэграваны падыход да білінгвальнага развіцця дзяцей дашкольнага ўзросту. Навучанне звязнаму дыялагічнаму і маналагічнаму маўленню дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму.									(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE (канспекты, табліцы, граф. схемы).
4.7	**Тэма 4.7 Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі, культурай беларускага народа і развіццё беларускага маўлення** Нацыянальна-культурнае асяроддзе ўстановы дашкольнай адукацыі. Методыка азнаямлення дзяцей з беларускім фальклорам,беларускай нацыянальнай цацкай, нацыянальнымі традыцыямі, побытам і культурай беларускага народа. Методыка правядзення беларускіх народных свят і развіцце беларускага маўлення дзяцей.		2			2 л	4	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку (канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.
4.8.	**Тэма 4.8 Дыягностыка развіцця беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага двухмоўя** Сутнасць дыягностыкі маўленчага развіцця дзяцей, яе задачы і значэнне. Аналіз сучасных дыягнастычных методык развіцця маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага маўлення; метады дыягностыкі. Методыка		2				4	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку (канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і

	абследавання розных бакоў беларускага маўлення дзяцей. Способы афармлення і інтэрпрэтацыі вынікаў дыягностыкі. Улік вынікаў дыягностыкі ў адукацыйным працэсе ўстановы дашкольнай адукацыі.									практыкаванні ў сістэме MODLE (канспекты, табліцы, граф. схемы).
4.9.	**Тэма 4.9 Метадычнае кіраўніцтва работай па развіцці беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага двухмоўя** Арганізацыя метадычнай работы ва ўстановах дашкольнай адукацыі. Кантроль за выкананнем стандартаў і рэалізацыяй адукацыйнай праграмы адносна білінгвальнай адукацыі дзяцей. Праэктаванне білінгвальнай адукацыйнай дзейнасці ва ўстанове дашкольнай адукацыі. Дыдактычнае абсталяванне метадычнага кабінета. Работа з бацькамі у кірунку білінгвальнага развіцця дзяцей, яе змест і формы.		2		6	2л	4	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Вуснае апытванне Тэсціраванне Экспрэс-апытванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку (канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.
	Усяго	**14**	**20**	**4**	**6**	**8л**	**56**			**Экзамен**

Вучэбна–метадычная карта вучэбнай дысцыпліны «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту»
Завочная форма атрымання адукацыі
3.6 гадоў навучання

р раздз ела	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін	Мета дычн ыя дапа можн ікі, сродк і навуч	Літар атура	Форм ы кантр олю веда ў

		Лекцыі	Практычныя заняткі			
1	2	3	4	5	6	7
	3 семестр					
1	**Раздел 1. Тэарэтычныя асновы методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму**	**1**				
1.1	**Тэма 1.1 Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхолага-педагагічны феномен** Білінгвальная кампетэнтнасць і камунікатыўная актыўнасць як асноўныя крытэрыі для вызначэння сутнасці білінгвізму. Псіхолага-лінгвістычная характарыстыка білінгвізму. З'явы інтэрферэнцыі і транспазіцыі ў маўленні білінгва. Класіфікацыя білінгваў у кантэксце антагенезу. Сацыялінгвістычны крытэрый ступені роднасці дзвюх моў. Уплыў ступені роднасці дзвюх моў на ступень праяўлення інтэрферэнцыі ў маўленні білінгва.	0,5		Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4]	Тэсціраванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры

1.2.-1.3	**Тэма 1.2 - 1.3 Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму як навука Навуковыя асновы методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму** Катэгорыі, міждысцыплінарныя сувязі методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Прадмет, аб'ект, мэты і задачы вучэбнай дысцыпліны «Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту». Сутнасць пацяццяў «білінгвальная адукацыя», «білінгвальнае навучанне», «білінгвальнае выхаванне». Метадалагічныя асновы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Псіхалагічныя і псіхалінгвістычныя асновы руска-беларускага блізкароднаснага білінгвізму. Лінгвакультаралагічны аспект ў навучанні дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове. Дыдактычныя, выхаваўчыя, развіццёвыя і сацыялізуючая мэтавыя арыентацыі навучання беларускай мове дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.	0,5			[1] [2] [3] [4]	Тэсціраванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
2	**Раздзел 2. Станаўленне білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі**	**0,5**				
2.1	**Тэма 2.1 Этапы станаўлення білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі** Грамадска-палітычныя перадумовы навучання дзяцей беларускай мове ў XIX стагоддзі. Першыя вучэбныя дапаможнікі на беларускай мове ў Расійскай імперыі ў XIX – пачатку XX стагоддзя. Грамадска-палітычныя перадумовы станаўлення білінгвальнага выхавання дзяцей у Беларусі.	0,5		Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4]	Тэсціраванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE. Бібліяграфічны спіс

	Перыядызацыя білінгвальнай дашкольнай адукацыі ў другой палове XX стагоддзя, пачаткуXXI стагоддзя (Т.У. Паліева).					літаратуры
3	**Раздзел 3. Сістэма работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей ва ўстанове дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання і выхавання**	**1.5**				
3.1	**Тэма 3.1 Мэта і задачы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму** Стратэгія навучання дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове **ў** сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму. Мэта і задачы навучання дзяцей беларускай мове ва ўстанове дашкольнай адукацыі сітуацыі. Сістэматызацыя зместу развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Вучэбная праграма дашкольнай адукацыі, адукацыйная галіна «Развіццё маўлення і культура маўленчых зносін».	0.5		Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE. Бібліяграфічны спіс літаратуры
3.2	**Тэма 3.2 Метадычныя прынцыпы і сродкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму** Псіхолога-педагагічныя, лінгвадыдактычныя прынцыпы навучання дзяцей беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага білінгвізму. Сродкі навучання дзяцей беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.	0.5		Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.
3.3	**Тэма 3.3 Метады і прыёмы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя** Сучасныя тендэнцыі навучання другой блізкароднаснай мове. Асноўныя метады навучання другой мове дзяцей	0.5.		Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў

	дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага двухмоўя, іх класіфікацыя. Месца кожнага метаду ў сістэме работы па развіцці беларускага маўлення ва ўстанове дашкольнай адукацыі.					сістэме MODLE. Бібліяграфічны спіс літаратуры
4	**Раздзел 4. Асноўныя напрамкі работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму**	**1**				
4.1	**Тэма 4.1 Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту** Культурна – псіхалагічная спецыфіка засваення другой мовы як сродку камунікацыі. Развіццё ў дзяцей чуцця беларускай мовы. Выкарыстанне фальклорных твораў для развіцця рэцэптыўнага і рэпрадуктыўнага двухмоўя. Роля дыдактычнай лялькі ў развіцці беларускага маўлення дзяцей. Нацыянальны маўленчы этыкет як кампанент культуры маўленчых зносін дзяцей дашкольнага ўзросту на беларускай мове. Арганізацыя пазасітуацыйна-пазнавальных, пазасітуацыйна-асобасных беларускамоўных зносін дзяцей.	0.5	1	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
4.2	**Тэма 4.2 Мастацка-маўленчая дзейнаць як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту** Азнаямленне дзяцей з малымі формамі беларускага фальклору. Методыка работы з беларускай народнай казкай. Методыка выкарыстання твораў беларускіх пісьменнікаў ва ўстанове дашкольнай адукацыі. Народныя гульні, рухавыя гульні з мастацкім словам, іх роля ў развіцці маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.	0.5	1	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE. Бібліяграфічны спіс літаратуры

	Методыка правядзення літаратурных забаў і ранішнікаў ва ўстанове дашкольнай адукацыі.					
	Усяго	**4**				
	4 семестр					
4	**Раздзел 4. Асноўныя напрамкі работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму**	**2**	**6**			
4.3	**Тэма 4.3 Методыка фарміравання беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту** Слоўнік роднай мовы як адлюстраванне нацыянальнага светапогляду. Асаблівасці лексікі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. Значэнне слоўнікавай работы. Крытэрыі адбору лексікі для заняткаў па развіцці беларускага маўлення дзяцей. Методыка ўвядзення і замацавання слоўніка. Работа над сэнсавым бокам слова.	0.5	0,5	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.
4.4	**Тэма 4.4 Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту** Асаблівасці граматыкі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. Крытэрыі адбору граматычнага матэрыялу для развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Паслядоўнасць увядзення граматычных форм беларускай мовы. Этапы авалодання дзецьмі граматычнымі формамі. Фарміраванне ў дзяцей навыкаў пабудовы сказаў на беларускай мове, змянення слоў па формах, утварэння новых слоў.	0.5	0.5	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.
4.5	**Тэма 4.5 Методыка выхавання гукавой культуры беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту**	0.5	1	Рабочы сшытак, мультымедыйныя	[1] [2]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне

	Параўнальная характарыстыка фанемных сістэм рускай і беларускай моў. Задачы навучання беларускаму вымаўленню. Крытэрыі адбору фанемных адзінак і паслядоўнасць іх увядзення. Методыка фарміравання правільнага вымаўлення спецыфічных гукаў беларускай мовы. Знаёмства дзяцей з арфаэпічнымі асаблівасцямі беларускага маўлення.			прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[3] [4] [5]	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.
4.6	**Тэма 4.6 Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту** Асноўныя прынцыпы фарміравання звязнага беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Развіццѐ выразнасці і вобразнасці маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту. Навучанне звязнаму дыялагічнаму і маналагічнаму маўленню дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму.	0.5	1	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.
4.7.	**Тэма 4.7 Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі, культурай беларускага народа і развіццё беларускага маўлення** Нацыянальна-культурнае асяроддзе ўстановы дашкольнай адукацыі. Методыка азнаямлення дзяцей дашкольнага ўзросту з беларускім фальклорам, нацыянальнымі традыцыямі, побытам і культурай беларускага народа. Методыка правядзення беларускіх народных свят ва ўстанове дашкольнай адукацыі і развіцце беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.		1	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE.
	Усяго	**2**	**6**			
	5 семестр					
						Экзамен

Вучэбна–метадычная карта вучэбнай дысцыпліны «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту»
Завочная форма атрымання адукацыі

5 гадоў навучання

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		Метадычныя сродкі дапаможнікі, навучання	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі			
1	2	3	4	5	6	7
	5 семестр					
1.	**Раздел 1. Тэарэтычныя асновы методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму**	**1.5**				
1.1	**Тэма 1.1 Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхолага-педагагічны феномен** Білінгвальная кампетэнтнасць і камунікатыўная актыўнасць як асноўныя крытэрыі для вызначэння сутнасці білінгвізму. Псіхолага-лінгвістычная характарыстыка білінгвізму. З'явы інтэрферэнцыі і транспазіцыі ў маўленні білінгва. Класіфікацыя білінгваў у кантэксце антагенезу. Сацыялінгвістычны крытэрый ступені роднасці дзвюх моў.	0,5		Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры

	Уплыў ступені роднасці дзвюх моў на ступень праяўлення інтэрферэнцыі ў маўленні білінгва.					
1.2	**Тэма 1.2 Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму як навука** Катэгорыі, міждысцыплінарныя сувязі методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму. Прадмет, аб'ект, мэты і задачы вучэбнай дысцыпліны «Развіццё беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту». Сутнасць пацяццяў «білінгвальная адукацыя», «білінгвальнае навучанне», «білінгвальнае выхаванне». Метады навуковага даследавання ў методыцы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму.	0,5		Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
1.3.	**Тэма 1.3 Навуковыя асновы методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму** Метадалагічныя асновы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму. Псіхалагічныя і псіхалінгвістычныя асновы руска-беларускага блізкароднаснага білінгвізму.	0,5		Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры

	Лінгвакультаралагічны аспект ў навучанні дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове. Дыдактычныя, выхаваўчыя, развіццёвыя і сацыялізуючая мэтавыя арыентацыі навучання беларускай мове дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.					
2	**Раздзел 2. Станаўленне білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі**	**0,5**				
2.1	**Тэма 2.1 Этапы станаўлення білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі** Грамадска-палітычныя перадумовы навучання дзяцей беларускай мове ў XIX стагоддзі. Першыя вучэбныя дапаможнікі на беларускай мове ў Расійскай імперыі ў XIX – пачатку XX стагоддзя. Грамадска-палітычныя перадумовы станаўлення білінгвальнага выхавання дзяцей у Беларусі. Перыядызацыя білінгвальнай дашкольнай адукацыі ў другой палове XX стагоддзя, пачаткуXXI стагоддзя (Т.У. Паліева).	0,5		Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
	Усяго	**2**				
	6 семестр					
3	**Раздзел 3. Сістэма работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей ва ўстанове дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання і выхавання**	**0.5**	**2**			
3.1	**Тэма 3.1 Мэта і задачы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму**	0,5	0.5	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым

	Стратэгія навучання дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове **ў** сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму. Мэта і задачы навучання дзяцей беларускай мове ва ўстанове дашкольнай адукацыі сітуацыі з рускай мовай навучання і выхавання. Сістэматызацыя зместу развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі руска-беларускага блізкароднаснага білінгвізму. Вучэбная праграма дашкольнай адукацыі, адукацыйная галіна «Развіццё маўлення і культура маўленчых зносін».				[5]	сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
3.2	**Тэма 3.2 Метадычныя прынцыпы і сродкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму** Псіхолога-педагагічныя, лінгвадыдактычныя прынцыпы навучання дзяцей беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага білінгвізму. Сродкі навучання дзяцей беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.		1	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
3.3	**Тэма 3.3 Метады і прыёмы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя** Сучасныя тэндэнцыі навучання другой блізкароднаснай мове. Асноўныя метады навучання другой мове		0.5	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні

	дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага двухмоўя, іх класіфікацыя. Месца кожнага метаду ў сістэме работы па развіцці беларускага маўлення ва ўстанове дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання і выхавання.					ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
4	**Раздзел 4. Асноўныя напрамкі работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму**	**3.5**	**4**			
4.1	**Тэма 4.1 Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту** Культурна – псіхалагічная спецыфіка засваення другой мовы як сродку камунікацыі. Развіццѐ ў дзяцей чуцця беларускай мовы. Выкарыстанне фальклорных твораў для развіцця рэцэптыўнага і рэпрадуктыўнага двухмоўя. Роля дыдактычнай лялькі ў развіцці беларускага маўлення дзяцей. Нацыянальны маўленчы этыкет як кампанент культуры маўленчых зносін дзяцей дашкольнага ўзросту на беларускай мове. Арганізацыя пазасітуацыйна-пазнавальных, пазасітуацыйна-асобасных беларускамоўных зносін дзяцей дашкольнага ўзросту. Правядзенне заняткаў з арганізацыяй маўленчых зносін на вывучаемай мове.	0.5	0.5	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
4.2	**Тэма 4.2 Мастацка-маўленчая дзейнаць як сродак развіцця беларускага маўлення**	0.5	0.5	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі,	[[1] [2]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне

	дзяцей дашкольнага ўзросту Азнаямленне дзяцей з малымі формамі беларускага фальклору. Методыка работы з беларускай народнай казкай. Методыка выкарыстання твораў беларускіх пісьменнікаў ва ўстанове дашкольнай адукацыі. Літаратурны мінімум дзяцей дашкольнага ўзросту. Народныя гульні, рухавыя гульні з мастацкім словам, іх роля ў развіцці маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Методыка правядзення літаратурных забаў і ранішнікаў ва ўстанове дашкольнай адукацыі.			заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[3] [4] [5]	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
4.3	**Тэма 4.3 Методыка фарміравання беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту** Слоўнік роднай мовы як адлюстраванне нацыянальнага светапогляду. Асаблівасці лексікі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. Значэнне слоўнікавай работы. Крытэрыі адбору лексікі для заняткаў па развіцці беларускага маўлення дзяцей. Методыка ўвядзення і замацавання слоўніка. Работа над сэнсавым бокам слова.	0.5	0,5	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
4.4.	**Тэма 4.4 Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту** Асаблівасці граматыкі беларускай мовы ў параўнанні з рускай. Крытэрыі адбору граматычнага матэрыялу	0.5	0.5	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы).

	для развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Паслядоўнасць увядзення граматычных форм беларускай мовы. Этапы авалодання дзецьмі граматычнымі формамі. Фарміраванне ў дзяцей навыкаў пабудовы сказаў на беларускай мове, змянення слоў па формах, утварэння новых слоў.					Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
4.5.	**Тэма 4.5 Методыка выхавання гукавой культуры беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту** Параўнальная характарыстыка фанемных сістэм рускай і беларускай моў. Задачы навучання беларускаму вымаўленню. Крытэрыі адбору фанемных адзінак і паслядоўнасць іх увядзення. Методыка фарміравання правільнага вымаўлення спецыфічных гукаў беларускай мовы. Знаёмства дзяцей з арфаэпічнымі асаблівасцямі беларускага маўлення.	0.5	0.5	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
4.6.	**Тэма 4.6 Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту** Асноўныя прынцыпы фарміравання звязнага беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Развіццѐ выразнасці і вобразнасці маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту. Навучанне звязнаму дыялагічнаму і маналагічнаму маўленню дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму.	0.5	0,5	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс

						літаратуры
4.7.	**Тэма 4.7 Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі, культурай беларускага народа і развіццё беларускага маўлення** Нацыянальна-культурнае асяроддзе ўстановы дашкольнай адукацыі. Методыка азнаямлення дзяцей дашкольнага ўзросту з беларускім фальклорам, нацыянальнымі традыцыямі, побытам і культурай беларускага народа. Методыка правядзення беларускіх народных свят ва ўстанове дашкольнай адукацыі і развіцце беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.	0.5	1	Рабочы сшытак, мультымедыйныя прэзентацыі, заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE	[1] [2] [3] [4] [5]	Тэсціраванне Экспрэс-апытанне Пісьмовая работа ў рабочым сшытку(канспекты, табліцы, граф. схемы). Заданні і практыкаванні ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы). Бібліяграфічны спіс літаратуры
	Усяго	**4**	**6**			
	7 семестр					
						Экзамен

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

ЛІТАРАТУРА

Асноўная літаратура

1. Свірыдзенка, В. І. Фарміраванне маўленчай культуры білінгвальнай асобы навучэнца пачатковых класаў: тэорыя і практыка / В. І. Свірыдзенка. – Мінск : Беларус. дзярж. пед.ун-т, 2019. – 280 с.
2. Современные педагогические технологии в образовательном процессе учреждения дошкольного образования : учеб.-метод. пособие / под общ. ред. В. Н. Шашок ; сост.: В. Н. Шашок [и др.]. – Минск : Акад. последиплом. образования, 2019. – 123 с.
3. Старжынская, Н. С. Развіцце беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту : вучэбны дапаможнік / Н.С. Старжынская, Д.М. Дубініна. – Мінск : РІВШ, 2022. – 396 с.
4. Старжынская, Н. С. Развіццё беларускага маўлення дашкольнікаў ад 4 да 7 гадоў : вучэб.-метад. дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з рус. мовай навучання / Н. С. Старжынская, Д. М.Дубініна. – Мінск : Аверсэв, 2020. – 184 с.
5. Старжинская, Н. С. Развитие инновационного дошкольного образования в Республике Беларусь : пособие / Н. С. Старжинская, В. П. Тукач. – Минск : Белорус. гос. пед. ун-т, 2020. – 128 с.

Дадатковая літаратура

1. Дубинина, Д. Н. Игры с картинками для малышей (от 2 до 3 лет) : учеб. нагляд. пособие для учреждений дошк. образования с рус. яз. обучения = Гульні з карцінкамі для малых (ад 2 да 3 гадоў) : вучэб. нагляд. дапам. для ўстаноў дашк. адукацыі з беларус. мовай навучання / Д. Н. Дубинина. – Минск : Сэр-Вит, 2019. – 26 с.
2. Старжынская, Н. С. Развіцце беларускага маўлення дашкольнікаў ад 4 да 5 гадоў : вучэб. нагляд. дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з рус. мовай навучання / Н. С. Старжынская, Д. М. Дубініна. – Мінск : Аверсэв, 2018. – 28 с.
3. Дубініна, Д. М. Родная мова. Крок за крокам : вучэб.-метад. дапам. для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з рус. мовай навучання / Д.М. Дубініна, Н. С. Старжынская. – Мінск : Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020. - 134 с.
4. Старжынская, Н.С. Падрыхтоўка да навучання грамаце : вучэбна-метадычны дапаможнік для педагогаў устаноў дашкольнай адукацыі з беларускай мовай навучання / Н. С. Старжынская. – Мінск : Нацыянальны інстытут адукацыі, 2020. – 174 с.

Пералік заданняў і кантрольных мерапрыемстваў кіруемай самастойнай работы студэнтаў па вучэбнай дысцыпліне «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту»

№п/п	Назва тэмы раздзела	Колькасць гадзін на КСР	Заданні (па ўзроўням складанасці)	Форма выканання
	6 семестр			
1	Тэма 1.1 Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхолага-педагагічны феномен	2л	*Узровень 1:* засвоіць асноўныя тэорыі развіцця білінгвальных маўленчых навыкаў дзецьмі дашкольнага ўзросту; скласці слоўнік тэрмінаў.	Тэсціраванне
			Узровень 2: скласці табліцу, якая адлюстроўвае вартасці і недахопы тэорый і канцэпцый развіцця маўлення дзяцей ва ўмовах білінгвізму; бібліяграфічны спіс літаратуры па праблеме развіцця маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму.	Аналітыка-параўнальная табліца асноўных тэорый і канцэпцый развіцця маўлення дзяцей ва ўмовах білінгвізму Бібліяграфічны спіс літаратуры па праблеме развіцця маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага білінгвізму.
			Узровень 3: правесці рэфлексіўны аналіз уплыву білінгвізму на кагнітыўна-камунікатыўнае развіццё дзяцей дашкольнага ўзросту.	Пісьмовы рэфлексіўны аналіз уплыву білінгвізму на кагнітыўна-камунікатыўнае развіццё дзяцей дашкольнага ўзросту
2	Тэма 2.1 Этапы станаўлення білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі	2л	*Узровень 1:* засвоіць вучэбны матэрыял па гісторыі развіцця і станаўлення білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі; скласці графічны малюнак этапаў станаўлення.	Графічны малюнак этапаў станаўлення білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі

			Узровень 2: аналітычна апрацаваць вучэбны матэрыял па праблеме гісторыі развіцця і станаўлення білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі і скласці пісьмовы параўнальны аналіз станаўлення білінгвальнай адукацыі ў Беларусі ў другой палове XX-пачатку XXI стагоддзяў.	Пісьмовы параўнальны аналіз станаўлення і развіцця білінгвальнай адукацыі ў Беларусі ў другой палове XX-пачатку XXI стагоддзяў
			Узровень 3: скласці эссэ «Роля беларускіх пісьменнікаў ў развіцці і станаўленні білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі»	Эссэ «Роля беларускіх пісьменнікаў ў развіцці і станаўленні білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі»
3	Тэма 4.7 Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі, культурай беларускага народа і развіццё беларускага маўлення	2л	*Узровень 1:*засвоіць змест, структуру і саставіць спіс народных, якія можна святкаваць ва ўстанове дашкольнай адукацыі; зрабіць кароткае апісанне народных святаў.	Спіс народных свят, якія можна святкаваць ва ўстанове дашкольнай адукацыі Кароткае апісанне народных святаў
			Узровень 2: скласці бібліяграфію і анатацыі вучэбна-метадычных дапаможнікаў па азнаямленні дзяцей дашкольнага ўзросту з нацыянальнымі традыцыямі, культурай беларускага народа.	Бібліяграфія і анатацыя вучэбна-метадычных дапаможнікаў па азнаямленні дзяцей дашкольнага ўзросту з нацыянальнымі традыцыямі, культурай беларускага народа
			Узровень 3: праектаваць і мадэляваць народнае свята для дзяцей дашкольнага ўзросту.	Сцэнар народнага свята для дзяцей дашкольнага ўзросту.

4	Тэма 4.9 Метадычнае кіраўніцтва работай па развіцці беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага двухмоўя	2л	*Узровень 1.*: скласці графічны малюнак і апісанне прыцыпаў планавання работы па развіцці маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту; апісанне відаў планавання работы па развіцці маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.	Графічны малюнак і апісанне прыцыпаў планавання работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту Пісьмовае апісанне відаў планавання работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту
			Узровень 2.: аналітычна апрацаваць вучэбны матэрыял па праблеме і скласці табліцу форм метадычнай работы ва ўстанове дашкольнай адукацыі; скласці анатацыі методык дыягностыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту, бібліяграфія літаратуры па альтэрнатыўных і варыятыўных методыках развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.	Табліца форм метадычнай работы ва ўстанове дашкольнай адукацыі Анатацыі альтэрнатыўных і варыятыўных дыягнастычных методык развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Бібліяграфія літаратуры па методыках дыягностыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.
			Узровень 3: праектаваць і мадэляваць тэматычны кантроль па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.	Структурна-лагічная схема правядзення тэматычнага кантролю па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.

Пералік рэкамендуемых сродкаў дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці

Для дыягностыкі кампетэнцый выкарыстоўваюцца наступныя формы:

1. Вусная форма: франтальнае, індывідуальнае, ушчыльненае (камбінаванае) апытванне на лекцыях і практычных занятках; рэфераты на семінарах; вусныя экзамены.

2. Пісьмовая форма: тэсціраванне, кантрольныя работы; пісьмовыя работы па аўдыторных практыкаваннях, эссэ; пісьмовыя справаздачы па лабараторных работах, пісьмовыя экзамены.

3. Вусна-пісьмовая форма: справаздачы па аўдыторных практычных практыкаваннях з іх вуснай абаронай; справаздачы па самастойных пазааўдыторных практычных практыкаваннях з іх вуснай абаронай; справаздачы па лабараторных работах з іх вуснай абаронай; экзамены.

Для бягучага кантролю якасці засваення ведаў студэнтамі выкарыстоўваецца наступны дыягнастычны інструментар:

вусныя апытванні;

пісьмовае выкананне практычных заданняў у рабочым сшытку ,

выкананне заданняў і практыкаванняў ў сістэме MODLE(канспекты, табліцы, граф. схемы) па тэмах курса;

пісьмовыя кантрольныя работы па асобных тэмах курса;

кампутарны тэставы кантроль;

абарона заданняў пры выкананні студэнтамі лабараторных работ.

Прамежкавая атэстацыя праводзіцца ў форме вуснага экзамена.

Крытэрыі і паказчыкі ацэнкі выканання форм работы студэнтаў, выкарыстоўваемых ў працэсе бягучай і прамежкавай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту»

Крытэрый	Паказчыкі
Вуснае апытванне	
Ступень раскрыцця тэмы: .	тэма раскрыта; тэма раскрыта часткова: не больш за 2 заўвагі; тэма раскрыта часткова: не больш за 3 заўвагі; тэма не раскрыта: 4 і больш заўваг .
Дакладнасць інфармацыі (дакладнасць, абгрунтаванасць, наяўнасць спасылак на крыніцы інфармацыі):	інфармацыя дакладная, абгрунтаваная, ёсць спасылкі на крыніцы першаснай інфармацыі; інфармацыя мае заўвагі па адным патрабаванні з трох; інфармацыя мае заўвагі па двух патрабаваннях з трох; інфармацыя мае заўвагі па ўсім патрабаванням.
Неабходнасць і дастатковасць Інфармацыі:	прыведзеныя дадзеныя і факты служаць мэтам абгрунтавання або ілюстрацыі пэўных тэзісаў і палажэнняў; прыведзеныя дадзеныя і факты служаць мэтам абгрунтавання або ілюстрацыі пэўных тэзісаў і палажэнняў часткова: не больш за 2 заўвагі; прыведзеныя дадзеныя і факты служаць мэтам абгрунтавання або ілюстрацыі пэўных тэзісаў і палажэнняў часткова: 3 і больш заўваг; прыведзеныя дадзеныя і факты не служаць мэтам абгрунтавання або ілюстрацыі пэўных тэзісаў і палажэнняў.
Рэферат	
Ступень раскрыцця тэмы: .	тэма раскрыта; тэма раскрыта часткова: не больш за 2 заўвагі; тэма раскрыта часткова: не больш за 3 заўвагі; тэма не раскрыта: 4 і больш заўваг .
Аб'ём выкарыстанай навуковай літаратуры:	аб'ём навуковай літаратуры дастатковы; аб'ём навуковай літаратуры недастатковы: не больш за 2 заўвагі; аб'ём навуковай літаратуры недастатковы: не больш за 3 заўвагі; аб'ём навуковай літаратуры недастатковы: 4 і больш заўваг.
Дакладнасць інфармацыі (дакладнасць, абгрунтаванасць, наяўнасць спасылак на крыніцы інфармацыі):	інфармацыя дакладная, абгрунтаваная, ёсць спасылкі на крыніцы першаснай інфармацыі; інфармацыя мае заўвагі па адным патрабаванні з трох; інфармацыя мае заўвагі па двух патрабаваннях з трох; інфармацыя мае заўвагі па ўсім патрабаванням.
Неабходнасць і дастатковасць Інфармацыі:	прыведзеныя дадзеныя і факты служаць мэтам абгрунтавання або ілюстрацыі пэўных тэзісаў і палажэнняў; прыведзеныя дадзеныя і факты служаць мэтам абгрунтавання або ілюстрацыі пэўных тэзісаў і палажэнняў часткова: не больш за 2 заўвагі; прыведзеныя дадзеныя і факты служаць мэтам

	абгрунтавання або ілюстрацыі пэўных тэзісаў і палажэнняў часткова: 3 і больш заўваг; прыведзеныя дадзеныя і факты не служаць мэтам абгрунтавання або ілюстрацыі пэўных тэзісаў і палажэнняў.
Канспект	
Адпаведнасць канспекта зместу матэрыяла:	канспект адпавядае плану зместу разглядаемага матэрыяла; канспект часткова адпавядае разглядаемага матэрыяла: не больш за 2 заўвагі; канспект часткова адпавядае разглядаемага матэрыяла: 3 і больш заўваг; канспект не адпавядае плану зместу разглядаемага матэрыяла.
Адлюстраванне ў канспекце асноўных палажэнняў і наяўнасць высноў:	галоўныя палажэнні адлюстраваны, высновы прадстаўлены; асноўныя палажэнні адлюстраваны, высновы не прадстаўлены; асноўныя палажэнні адлюстраваны часткова, высновы часткова прадстаўлены; асноўныя палажэнні не адлюстраваны, высновы не прадстаўлены.
Яснасць, лаканічнасць напісання:	напісанне яснае і лаканічнае; напісанне мае не больш за 2 заўвагі па ўказаных параметрах; напісанне мае не больш за 3 заўвагі па ўказаных параметрах; па ўказаных параметрах напісанне мае 4 і больш заўваг.
Эссе	
Ступень раскрыцця тэмы, адпаведнасць структуры зместу тэксту:	тэма раскрыта, структура адпавядае зместу тэксту; тэма раскрыта часткова: не больш за 2 заўвагі; тэма раскрытая часткова: не больш за 3 заўвагі; тэма не раскрыта: 4 і больш заўваг.
Самастойнасць меркаванняў і аргументацыя:	пададзена аргументацыя свайго меркавання з апорай на факты грамадскага жыцця або асабісты сацыяльны вопыт; пададзена аргументацыя свайго меркавання са слабай апорай на факты грамадскага жыцця або асабісты сацыяльны вопыт; слаба аргументавана ўласнае меркаванне з мінімальнай апорай на факты грамадскага жыцця, асабісты сацыяльны вопыт; не аргументавана ўласнае меркаванне.
Яснасць, лаканічнасць выкладання матэрыялу:	выкладанне яснае і лаканічнае; выкладанне мае не больш за 2 заўвагі па ўказаных параметрах; выкладанне мае не больш за 3 заўвагі па ўказаных параметрах; па ўказаных параметрах выкладанне мае 4 і больш заўваг.
Мультымедыйная презентацыя	
Раскрыццё тэмы вучэбнай дысцыпліны:	тэма раскрыта; тэма раскрыта: не больш за 2 заўвагі; тэма раскрыта часткова: не больш за 3 заўвагі;

	тэма не раскрыта: 4 і больш заўваг.
Падача матэрыялу (наяўнасць, дастатковасць і абгрунтаванасць графічнае афармленне схем, малюнкаў, дыяграм, фатаграфій):	падача матэрыялу цалкам адпавядае названым параметрам; падача матэрыялу адпавядае названым параметрам часткова: не больш за 2 заўвагі; падача матэрыялу адпавядае названым параметрам часткова: не больш за 3 заўвагі падача матэрыялу адпавядае названым параметрам часткова: 4 і больш заўваг.
Афармленне (адпаведнасць дызайну прэзентацыі пастаўленай мэце; адзінства стылю; абгрунтаванае выкарыстанне анімацыі.	прэзентацыя аформлена без заўваг; прэзентацыя аформлена з заўвагамі па параметры або параметрах: не больш за 2 заўвагі; прэзентацыя аформлена з заўвагамі па параметры або параметрах: не больш за 3 заўвагі; прэзентацыя аформлена з заўвагамі па параметры або параметрах: 4 і больш заўваг.
Зводная абагульняючая табліца	
Кампактнасць табліцы і лаканічнасць:	запіс кампактны і лаканічны; мае заўвагі па кампактнасці і лаканічнасці: не больш за 2 заўвагі; мае заўвагі па кампактнасці і лаканічнасці: не больш за 3 заўвагі; мае мноства заўваг па кампактнасці і лаканічнасці.
Указанне вывучаемых аб'ектаў:	указаны ўсе аб'екты; аб'екты пазначаны часткова: адсутнічае не больш за 2 аб'екты; аб'екты пазначаны часткова: адсутнічае не больш за 3 аб'екты; аб'екты пазначаны часткова: адсутнічаюць 4 і больш аб'ектаў
Лагічныя сувязі табліцы.	у табліцы ўсе аб'екты лагічна звязаны; галоўная логіка парушана часткова: 1 заўвага; галоўная логіка парушана часткова: не больш за 2 заўвагі; аб'екты табліцы не звязаны лагічна.
Граф схема	
Вылучэнне асноўных паняццяў:	асноўныя паняцці выдзелены цалкам; асноўныя паняцці выдзелены часткова: не больш за 2 заўвагі; асноўныя паняцці выдзелены часткова: 3 і больш заўваг; асноўныя паняцці не выдзелены.
Вызначэнне сэнсавых і прычынна-следчых сувязяў:	сэнсавыя і прычынна-следчыя сувязі вызначаны; сэнсавыя і прычынна-следчыя сувязі вызначаны часткова: не больш за 2 заўвагі; сэнсавыя і прычынна-следчыя сувязі вызначаны часткова: 3 і больш заўваг; сэнсавыя і прычынна-следчыя сувязі не вызначаны.
Вызначэнне узаемасувязяў блокаў паняццяў.	ўзаемасувязі блокаў паняццяў вызначаны ў поўным аб'ёме; ўзаемасувязі блокаў паняццяў вызначаны часткова: не больш за 2 заўвагі; ўзаемасувязі блокаў паняццяў вызначаны часткова: 3 і больш заўваг; узаемасувязі блокаў паняццяў не вызначаны

Крытэрыі ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці студэнтаў па вучэбнай дысцыпліне «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту»

10 (дзесяць) балаў:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне, а таксама па асноўных пытаннях, якія выходзяць за яе межы;

дакладнае выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні;

бездакорнае валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго эфектыўна выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

выяўленая здольнасць самастойна і творча вырашаць складаныя праблемы ў нестандартнай сітуацыі;

поўнае і глыбокае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне;

уменне вольна арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку,

выкарыстоўваць навуковыя дасягненні іншых дысцыплін;

творчая самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, актыўны творчы ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

9 (дзевяць) балаў:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

дакладнае выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго эфектыўна выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

здольнасць самастойна і творча вырашаць складаныя праблемы ў нестандартнай сітуацыі ў межах вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

поўнае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку;

сістэматычная, актыўная самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, творчы ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

8 (восем) балаў, залічана:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне ў аб'ёме вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць абгрунтаваныя высновы і абагульненні;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны (метадамі комплекснага аналізу, тэхнікай інфармацыйных тэхналогій), уменне яго выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

здольнасць самастойна вырашаць складаныя праблемы ў межах вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку;

актыўная самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, сістэматычны ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

7 (сем) балаў:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць абгрунтаваныя высновы і абагульненні;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

вольнае валоданне тыпавымі рашэннямі ў рамках вучэбнай праграмы установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне, засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку;

самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, удзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

6 (шэсць) балаў:

дастаткова поўныя і сістэматызаваныя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне неабходнай навуковай тэрміналогіі, пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць абагульненні і абгрунтаваныя высновы;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры вырашэнні вучэбных і прафесійных задач;

здольнасць самастойна выкарыстоўваць тыпавыя рашэнні ў межах вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў базавых тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай дысцыпліне і даваць ім параўнальную ацэнку;

актыўная самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, перыядычны ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

5 (пяць) балаў:

дастатковыя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць высновы;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры вырашэнні вучэбных і прафесійных задач;

здольнасць самастойна выкарыстоўваць тыпавыя рашэнні ў межах вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў базавых тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім параўнальную ацэнку;

самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, фрагментарны ўдзел у групавых абмеркаваннях, дастатковы ўзровень культуры выканання заданняў.

4 (чатыры) балы:

дастатковы аб'ём ведаў у межах адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі;

засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, лагічны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць высновы без істотных памылак;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры вырашэнні стандартных (тыпавых) задач;

уменне пад кіраўніцтвам выкладчыка вырашаць стандартныя (тыпавыя) задачы;

уменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім ацэнку;

праца пад кіраўніцтвам выкладчыка на практычных, лабараторных занятках, дапушчальны ўзровень культуры выканання заданняў.

3 (тры) балы:

недастаткова поўны аб'ём ведаў у рамках адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі;

веданне часткі асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, выклад адказу на пытанні з істотнымі, лагічнымі памылкамі;

слабае валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, некампетэнтнасць пры вырашэнні стандартных (тыпавых) задач;

няўменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне;

пасіўнасць на практычных і лабараторных занятках, нізкі ўзровень культуры выканання заданняў.

2 (два) балы:

фрагментарныя веды ў рамках адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі;

веды асобных літаратурных крыніц, рэкамендаваных вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

няўменне выкарыстоўваць навуковую тэрміналогію вучэбнай дысцыпліны, наяўнасць у адказе грубых, лагічных памылак;

пасіўнасць на практычных і лабараторных занятках, нізкі ўзровень культуры выканання заданняў.

1 (адзін) бал:

адсутнасць ведаў (і кампетэнцый) у рамках адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі, адмова ад адказу, адсутнасць на атэстацыі без уважлівай прычыны.

Патрабаванні да выканання самастойнай (пазааўдыторнай)работы студэнтаў па вучэбнай дысцыпліне «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту»

Дзённая форма атрымання адукацыі

№п/п	Назва тэмы, раздзела	Колькасць гадзін на самастойную работу	Заданне	Форма выканання
1	**2**	3	**4**	**5**
	6 семестр			
1	**Раздел 1. Тэарэтычныя асновы методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму**	**6**	Самастойная работа ў выглядзе выкананняў індывідуальных практычных заданняў ў сістэме MOODLE.	Выкананне практычных заданняў. Тэсціраванне. Рабочы сшытак
1.1	Тэма 1.1 Білінгвізм як сацыяльна-культурны і псіхолага-педагагічны феномен.	2	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Скласці аналітычны агляд літаратуры па праблеме; асацыятыўныя крыжаванкі, картатэку тэрмінаў.	Рабочы сшытак. Аналітычны агляд літаратуры па праблеме. Асацыятыўныя крыжаванкі Картатэка тэрмінаў. Рэйтынгавая кантрольная работа №1
1.2	Тэма 1.2 Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму як навука.	2	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Скласці аналітычны агляд літаратуры па праблеме; картатэку тэрмінаў.	Рабочы сшытак Аналітычны агляд літаратуры па праблеме Картатэка тэрмінаў

1.3	Тэма 1.3 Навуковыя асновы методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму.	2	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Скласці аналітычны агляд літаратуры па праблеме; картатэку тэрмінаў.	Рабочы сшытак Аналітычны агляд літаратуры па праблеме Картатэка тэрмінаў
2	**Раздзел 2. Станаўленне білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі**	**4**	Самастойная работа ў выглядзе выкананняў індывідуальных практычных заданняў ў сістэме MOODLE.	Рабочы сшытак Выкананне практычных заданняў Тэсціраванне
2.1	Тэма 2.1 Этапы станаўлення білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі.	4	Распрацаваць прэзентацыю «Этапы станаўлення білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі».	Рабочы сшытак Прэзентацыя «Этапы станаўлення білінгвальнай адукацыі дзяцей дашкольнага ўзросту ў Беларусі». Рэйтынгавая кантрольная работа №2
3	**Раздзел 3. Сістэма работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей ва ўстанове дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання і выхавання**	**10**	Самастойная работа ў выглядзе выкананняў індывідуальных практычных заданняў ў сістэме MOODLE.	Рабочы сшытак Выкананне практычных заданняў Тэсціраванне
3.1	Тэма 3.1 Мэта і задачы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму.	2	Прааналізаваць адукацыйную галіну «Развіццё маўлення і культура маўленчых зносін» вучэбнай праграмы дашкольнай адукацыі, і скласці табліцу ўскладненняў праграмных патрабаванняў да розных бакоў маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту	Рабочы сшытак Табліца ўскладненняў праграмных патрабаванняў да розных бакоў маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту
3.2	Тэма 3.2 Метадычныя прынцыпы і сродкі развіцця беларускага маўлення	4	Распрацаваць прэзентацыю «Метадычныя прынцыпы і	Рабочы сшытак Прэзентацыя

	дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму.		сродкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму»	«Метадычныя прынцыпы і сродкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму»
3.3	Тэма 3.3 Метады і прыёмы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.	4	Зрабіць пісьмовы аналіз **м**етадаў і прыёмаў развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.	Рабочы сшытак Пісьмовы аналіз **м**етадаў і прыёмаў развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўросту ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя
4	**Раздзел 4. Асноўныя напрамкі работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага білінгвізму**	**36**	Самастойная работа ў выглядзе выкананняў індывідуальных практычных заданняў ў сістэме MOODLE.	Рабочы сшытак Выкананне практычных заданняў Тэсціраванне
4.1	Тэма 4.1 Камунікатыўная накіраванасць развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.	4	Распрацаваць прэзентацыю «Нацыянальны маўленчы этыкет як кампанент культуры маўленчых зносін дзяцей дашкольнага ўзросту на беларускай мове» Распрацаваць табліцу «Развіццё маўлення як сродка камунікацыі ў дзяцей ранняга і дашкольнага ўзросту (форма камунікацыі, змест камунікацыі, прыкладныя тэмы камунікацыі)»	Прэзентацыя «Нацыянальны маўленчы этыкет як кампанент культуры маўленчых зносін дзяцей дашкольнага ўзросту на беларускай мове» Табліца «Развіццё маўлення як сродка камунікацыі ў дзяцей ранняга і дашкольнага ўзросту (форма камунікацыі, змест камунікацыі, прыкладныя тэмы камунікацыі)»
4.2	Тэма 4.2 Мастацка-маўленчая дзейнаць як сродак развіцця беларускага маўлення дзяцей	4	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку Скласці аналітычны агляд	Рабочы сшытак Аналітычны агляд літаратуры па праблеме

	дашкольнага ўзросту		літаратуры па праблеме; асацыятыўныя крыжаванкі, картатэку тэрмінаў.	Асацыятыўныя крыжаванкі Картатэка тэрмінаў
4.3	Тэма 4.3 Методыка фарміравання беларускага слоўніка ў дзяцей дашкольнага ўзросту	4	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Скласці аналітычны агляд літаратуры па праблеме; асацыятыўныя крыжаванкі, картатэку тэрмінаў; перспектыўны план правядзення дыдактычных гульняў.	Рабочы сшытак Аналітычны агляд літаратуры па праблеме Асацыятыўныя крыжаванкі Картатэка тэрмінаў Перспектыўны план правядзення дыдактычных гульняў
4.4	Тэма 4.4. Методыка фарміравання граматычнага ладу маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту	4	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Скласці аналітычны агляд літаратуры па праблеме; асацыятыўныя крыжаванкі, картатэку тэрмінаў; перспектыўны план правядзення дыдактычных гульняў.	Рабочы сшытак Аналітычны агляд літаратуры па праблеме Асацыятыўныя крыжаванкі Картатэка тэрмінаў Перспектыўны план правядзення дыдактычных гульняў
4.5	Тэма 4.5 Методыка выхавання гукавой культуры беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту	4	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Скласці аналітычны агляд літаратуры па праблеме; асацыятыўныя крыжаванкі, картатэку тэрмінаў; перспектыўны план правядзення дыдактычных гульняў.	Рабочы сшытак Аналітычны агляд літаратуры па праблеме Асацыятыўныя крыжаванкі Картатэка тэрмінаў Перспектыўны план правядзення дыдактычных гульняў
4.6	Тэма 4.6 Методыка развіцця прадуктыўнага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту	4	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Скласці аналітычны агляд	Рабочы сшытак Аналітычны агляд літаратуры па праблеме

			літаратуры па праблеме; асацыятыўныя крыжаванкі, картатэку тэрмінаў; перспектыўны план правядзення дыдактычных гульняў.	Асацыятыўныя крыжаванкі Картатэка тэрмінаў Перспектыўны план правядзення дыдактычных гульняў
4.7	Тэма 4.7 Методыка азнаямлення дзяцей з нацыянальнымі традыцыямі, культурай беларускага народа і развіццё беларускага маўлення	4	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Скласці аналітычны агляд літаратуры па праблеме; асацыятыўныя крыжаванкі, картатэку тэрмінаў; сцэнар правядзення народнага свята.	Рабочы сшытак Аналітычны агляд літаратуры па праблеме Картатэка тэрмінаў Сцэнар правядзення народнага свята Рэйтынгавая кантрольная работа №3
4.8	Тэма 4.8 Дыягностыка работы па развіцці беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага двухмоўя	4	Пісьмовая работа ў рабочым сшытку. Скласці аналітычны агляд літаратуры па праблеме; асацыятыўныя крыжаванкі, картатэку тэрмінаў; гульнявыя заданні для аператыўнай дыягностыкі развіцця маўлення дзяцей для адной з узроставых груп.	Рабочы сшытак Аналітычны агляд літаратуры па праблеме Гульнявыя заданні для аператыўнай дыягностыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей для адной з узроставых груп
4.9	Тэма 4.9 Метадычнае кіраўніцтва работай па развіцці беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага двухмоўя	4	Скласці аналітычны агляд літаратуры па праблеме. Распрацаваць план семінара-практыкума, план тэматычнага кантролю, гадавы план работы па адной з задач развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.	Рабочы сшытак Аналітычны агляд літаратуры па праблеме План семінара-практыкума, план тэматычнага кантролю, гадавы план работы па адной з задач развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту
	Усяго	56		

Прыкладныя пытанні да экзамену па вучэбнай дысцыпліне «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту»

1. Білінгвальная кампетэнтнасць і камунікатыўная актыўнасць як асноўныя крытэрыі для вызначэння сутнасці білінгвізму.
2. З’явы інтэрферэнцыі і транспазіцыі ў маўленні білінгва.
3. Псіхолага-лінгвістычная характарыстыка білінгвізму: рэцэптыўны, рэпрадуктыўны і прадуктыўны білінгвізм; каардынацыйны і субардынацыйны білінгвізм; натуральны і штучны білінгвізм.
4. Класіфікацыя білінгваў ў кантэксце антагенезу: паралельны (адначасовы) і паслядоўны білінгвізм.
5. Сацыялінгвістычны крытэрый ступені роднасці дзвюх моў: білінгвізм блізкароднасны і неблізкароднасны.
6. Катэгорыі, міждысцыплінарныя сувязі методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.
7. Прадмет, аб’ект, мэты і задачы курса вучэбнай дысцыпліны «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту».
8. Сутнасць пацяццяў «білінгвальная адукацыя», «білінгвальнае навучанне», «білінгвальнае выхаванне».
9. Метады навуковага даследавання ў методыцы развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.
10. Мова як галоўная каштоўнасць народа. Мова і культура народа.
11. Сутнасць паняццяў «родная мова», «другая мова», «нацыянальная мова», «замежная мова».
12. Сацыялінгвістычная сітуацыя ў Беларусі, яе ўплыў на сферу дашкольнай адукацыі.
13. Статус беларускай мовы для рускамоўных дзяцей у Беларусі.
14. Асаблівасці руска-беларускага двухмоўя ў дзяцей дашкольнага ўзросту.
15. Праблемы ранняга двухмоўя: узрост, спрыяльны для пачатку авалодання другой мовай; суадносіны роднай і другой моў у адукацыйным працэсе.
16. Праблемы ранняга двухмоўя: уплыў двухмоўя на разумовае развіццё дзяцей дашкольнага ўзросту, праблема засваення другой мовы як сродку камунікацыі.
17. Лінгвакультуралагічны аспект ў навучанні дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове.
18. Мэтавыя арыентацыі навучання беларускай мове дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага білінгвізму.
19. Грамадска-палітычныя перадумовы навучання дзяцей беларускай мове ў XIX стагоддзі.
20. Першыя вучэбныя дапаможнікі на беларускай мове ў Расійскай імперыі ў XIX – пачатку XX стагоддзя.

21. Грамадска-палітычныя перадумовы станаўлення білінгвальнага выхавання дзяцей у Беларусі.

22. Перыядызацыя білінгвальнай дашкольнай адукацыі ў другой палове XX стагоддзя, пачаткуXXI стагоддзя (паводле Т.У. Паліевай).

23. Стратэгія навучання дзяцей дашкольнага ўзросту беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.

24. Мэта навучання беларускай мове. Задачы навучання дзяцей беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.

25. Сістэматызацыя зместу развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту. Вучэбная праграма дашкольнай адукацыі, адукацыйная галіна «Развіццё маўлення і культура маўленчых зносін».

26. Псіхолага-педагагічныя і лінгвадыдактычныя прынцыпы навучання дзяцей беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.

27. Сучасныя тэндэнцыі навучання другой мове.

28. Асноўныя метады навучання другой мове дзяцей дашкольнага ўзросту ў сітуацыі блізкароднаснага руска-беларускага двухмоўя.

29. Спецыфіка методыкі развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.

30. Развіццё ў дзяцей ранняга і дашкольнага ўзросту чуццёвай асновы беларускай мовы.

31. Матывацыя маўленчых дзеянняў дзяцей дашкольнага ўзросту на беларускай мове.

32. Нацыянальна-культурнае асяроддзе ўстановы дашкольнай адукацыі.

33. Гульня як крыніца матыву маўленчай дзейнасці дзяцей дашкольнага ўзросту на беларускай мове.

34. Сродкі навучання дзяцей беларускай мове ў сітуацыі блізкароднаснага двухмоўя.

35. Народныя гульні, іх роля ў развіцці маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.

36. Роля дыдактычнай лялькі ў развіцці беларускага маўлення дзяцей.

37. Нацыянальны маўленчы этыкет як кампанент культуры маўленчых зносін дзяцей дашкольнага ўзросту.

38. Арганізацыя пазасітуацыйна-пазнавальных і пазасітуацыйна-асобасных беларускамоўных зносін дзяцей дашкольнага ўзросту.

39. Азнаямленне дзяцей з малымі формамі беларускага фальклору.

40. Методыка работы з беларускай народнай казкай ва ўстанове дашкольнай адукацыі.

41. Методыка выкарыстання твораў беларускіх пісьменнікаў ва ўстанове дашкольнай адукацыі.

42. Рухавыя гульні з мастацкім словам, іх роля ў развіцці маўлення дзяцей.

43. Методыка правядзення літаратурных забаў і ранішнікаў.

44. Асаблівасці лексікі беларускай мовы (у параўнанні з рускай). Слоўнік роднай мовы як адлюстраванне нацыянальнага светапогляду.

45. Крытэрыі адбору лексікі для заняткаў з дзецьмі дашкольнага ўзросту.

46. Методыка ўвядзення новых слоў беларускай мовы.

47. Методыка замацавання слоўніка дзяцей дашкольнага ўзросту.

48. Работа над сэнсавым бокам слова з дзецьмі дашкольнага ўзросту.

49. Асаблівасці граматыкі беларускай мовы ў параўнанні з рускай.

50. Крытэрыі адбору граматычнага матэрыялу для развіцця беларускага маўлення дашкольнікаў. Паслядоўнасць увядзення граматычных форм беларускай мовы.

51. Этапы авалодання дзецьмі граматычнымі элементамі маўлення (паводле А.І. Негнявіцкай, А.М. Шахнаровіча).

52. Фарміраванне ў дзяцей навыкаў пабудовы сказаў на беларускай мове, змянення слоў па формах, утварэння новых слоў.

53. Параўнальная характерыстыка фанемных сістэм рускай і беларускай моў. Задачы навучання беларускаму вымаўленню.

54. Крытэрыі адбору фанемных адзінак і паслядоўнасць іх увядзення.

55. Методыка фарміравання правільнага вымаўлення спецыфічных гукаў беларускай мовы.

56. Знаёмства дзяцей з арфаэпічнымі асаблівасцямі беларускага маўлення.

57. Асноўныя прынцыпы фарміравання звязнага (дыялагічнага і маналагічнага) беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.

58. Развіццё выразнасці і вобразнасці маўлення ў дзяцей дашкольнага ўзросту.

59. Методыка азнаямлення дзяцей дашкольнага ўзросту з беларускім фальклорам, нацыянальнымі традыцыямі і культурай беларускага народа.

60. Змест, этапы і метады азнаямлення дзяцей дашкольнага ўзросту з народнай цацкай.

61. Методыка правядзення беларускіх народных свят ва ўстанове дашкольнай адукацыі.

62. Сутнасць дыягностыкі маўленчага развіцця дзяцей, яе задачы і значэнне.

63. Методыка абследавання розных бакоў беларускага маўлення дзяцей ва ўмовах блізкароднаснага руска-беларускага двухмоўя.

64. Улік вынікаў дыягностыкі ў адукацыйным працэсе ўстановы дашкольнай адукацыі, якая рэалізуе вучэбную праграму дашкольнай адукацыі з рускай мовай навучання

Прыклады кампетэнтнастна-арыентаваных заданняў па вучэбнай дысцыпліне «Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту»

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №1

Вырашыце метадычную задачу: Дзеці адчуваюць цяжкасці ў вымаўленні спецыфічна беларускага гука *дж*. Вызначыце, у якой узроставай групе, хутчэй за ўсё, знаходзяцца дзеці. Якую працу па фарміраванні правільнага вымаўлення гэтага гука варта праводзіць з выхаванцамі? Назавіце рухавыя сюжэтныя гульні для замацавання і актывізацыі вымаўлення гука *дж*

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне № 2

Вырашыце метадычную задачу: Дзеці дапускаюць памылкі ва ўтварэнні давальнага склону назоўнікаў. Назавіце дыдактычныя гульні і практыкаванні, якія дапамогуць выхаванцам засвоіць спосабы ўтварэння давальнага склону назоўнікаў. На якім змесце вы будзеце праводзіць гэтую працу з дзецьмі? Складзіце сцэнар правядзення дыдактычнай гульні ў сярэдняй групе. Дайце назву гульні, вызначыце дыдактычныя задачы (навучальная, развіваючая, выхаваўчая), матэрыял, гульнявыя правілы, гульнявыя дзеянні, пазіцыю выхавальніка дашкольнай адукацыі падчас гульні.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне № 3

Вырашыце метадычную задачу. Прачытайце фрагмент заняткаў па развіцці маўлення: на дошцы выстаўлена сюжэтная карціна на тэму «Зімнія забавы» з адлюстраваннем дзяцей, якія выконваюць розныя дзеянні на прагулцы ўзімку: катаюцца на санках, лепяць снегавіка. Выхавальнік прапануе разглядзець карціну і саставіць па ёй апавяданне. Вызначыце від апавядання *(фактычны, творчы, з уласнага вопыту, сюжэтны, апісальны*). Складзіце ўзор апавядання выхавальніка.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне № 4

Вырашыце метадычную задачу: Вызначыце, якія задачы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту можна вырашаць пры дапамозе наступнага верша.

Вясёлка

Чырвоны!
І блакітны!
І зялёны!
Фіялетавы!
І жоўты!
Ну а болей
Не знайшоў ты?
Пашукай,
Бо хутка згіне.
Вось яшчэ знайшоўся … (сіні).
Не шукайце больш дарма…

С. Грахоўскі

Якім чынам можна выкарыстоўваць дадзены верш у працы з дзецьмі?.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне № 5

Вырашыце метадычную задачу: Дзеці адчуваюць цяжкасці ў вымаўленні спецыфічна беларускага гука *дз*. Вызначыце, у якой узроставай групе, хутчэй за ўсё, знаходзяцца дзеці. Якую працу па фарміраванні правільнага вымаўлення гэтага гука варта праводзіць з выхаванцамі? Назавіце рухавыя сюжэтныя гульні для замацавання і актывізацыі вымаўлення гука *дз.*

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне № 6

Вырашыце метадычную задачу: Дзеці адчуваюць цяжкасці ў вымаўленні спецыфічна беларускага гука *ў*. Вызначыце, у якой узроставай групе, хутчэй за ўсё, знаходзяцца дзеці. Якую працу па фарміраванні правільнага вымаўлення гэтага гука варта праводзіць з выхаванцамі? Назавіце рухавыя сюжэтныя гульні для замацавання і актывізацыі вымаўлення гука *ў*.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне № 7

Вырашыце метадычную задачу: Прачытайце план заняткаў па тэме «Лялькі з саломкі і лёну» : 1. Разглядванне саломкі. 2. Разглядванне лялькі з саломкі. 3. Разглядванне лёну. 4. Разглядванне лялькі з лёну. 5. Апісанне лялек з саломкі і лёну, прадстаўленых на выставе. Вызначыце слоўнік (назвы прадметаў, з якімі знаёмяцца дзеці); пералічыце метады і прыёмы, якія можна выкарыстаць на занятках.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне № 8

Вырашыце метадычную задачу: Вызначыце, якія задачы па развіцці маўлення можна вырашаць пры дапамозе прыведзенага ў дадатку верша? Якім чынам можна выкарыстоўваць дадзены верш у працы па развіццм беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.

Ягады

З мамай я збіраў суніцы,
А з бабуляю – чарніцы
Ездзіў з татам у маліны,
А з дзядулем – у ажыны.
А сягоння мы з сястрыцай
Пойдзем разам у брусніцы,
Запрасілі сябрукі
Нас назаўтра ў буякі.
З кожнай, кожнай ягадай
Павітацца рады я.

М.Пазнякоў

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне № 9

Вырашыце метадычную задачу: Вызначыце, з якой мэтай пры навучанні дзяцей беларускаай мове можна выкарыстаць верш А. Жыгунова «Блытаніна»? Якую гульню можна правесці для замацавання ўяўленняў дзяцей аб гэтай моўнай заканамернасці?

Гебемот разявіў рот

І глядзіць на масалёт.

- Ты мяне паслухай, братка,

Масалёт – не кашаладка.

А. Жыгуноў

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №10

Вырашыце метадычную задачу: Пазнаёмцеся з планам заняткаў на тэму «Нацыянальнае адзенне»: 1. Знаёмства з лялькамі і разглядванне іх нацыянальных строяў. 2. Разглядванне прадметаў адзення на малюнках і аплікацыях дзяцей (прадметы адзення упрыгожаны беларускімі ўзорамі). 3. Апісанне прадметаў беларускага нацыянальнага адзення, прадстаўленых на выставе. Вызначыце задачы заняткаў, слоўнік прадметаў, з якімі знаёмяцца дзеці; пералічыце метады і прыёмы, якія можна выкарыстаць на занятках.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №11

Вырашыце метадычную задачу: Вызначыце, якія задачы па развіцці беларускага маўлення можна вырашаць пры дапамозе народнай гульні «Агароднік» ? Якім чынам можна выкарыстоўваць дадзеную гульню ў працы з дзецьмі?

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №12

Вырашыце метадычную задачу: вызначыце у якім узросце і з якой мэтай праводзіцца на занятках па развіцці беларускага маўлення *сюжэтна-дыдактычная гульня* «Каго пакатаем на машыне?» (аўтар Э.П. Караткова).

Сюжэтна-дыдактычная гульня «Каго пакатаем на машыне?» (аўтар Э.П. Караткова)

Адно дзіця саджае на машыну вавёрку, катае яе і прагаворвае свае дзеянне: «*Я катаю на машыне вавёрку*».

Выхавальнік пытаецца: «Каго пакатаем на машыне?»

Дзеці прапануюць пакатаць вожыка. Саджаюць яго на машыну. Складаюць сказ: «*Віця катае на машыне вавёрку і вожыка*». Колькасць цацак паступова павялічваецца.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №13

Вырашыце метадычную задачу: Вызначыце, якую задачу па развіцці беларускага маўлення можна вырашыць пры дапамозе наступнай гульнявой сітуацы: да дзяцей прыходзіць вельмі цікаўны хлопчык, які хоча пра ўсё ведаць. Яго так нават завуць - Цікаўка. Цікаўка ўвесь час задае пытанні дзецям: «Ці ідзе ўзімку дождж? Ці плавае рыбка ў вадзе?» і да т.п. У рэшце рэшт Цікаўка «стамляецца»: «Ці … ці … пра што б мне яшчэ спытаць: Ці падабаецца вам у садзіку? Ці… ці… ці хочаце вы, каб я яшчэ прыйшоў да вас?» Дзеці запрашаюць Цікаўку прысці яшчэ. Той кажа: «Я прыйду, але мне хочацца, каб вы мяне таксама пра што-небудзь спыталі». Выхавальнік прапануе спытаць у Цікаўкі пра тое, што ён любіць. Дае прыклад: «Ці любіш ты малако?» Дзеці па ўзоры складаюць свае пытанні. Затым можна прапанаваць малым спытаць Цікаўку пра тое, што ён ведае, і даць узор: «Ці ведаеш ты казкі» і г.д.

Назавіце, з дапамогай якой народнай гульні можна фарміраваць акрэсленае маўленчае ўменне.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №14

Вырашыце метадычную задачу: Вызначыце, якую задачу па развіцці беларускага маўлення можна вырашаць пры дапамозе дыдактычнай гульні «Каму даць мячык?» Выхавальнік прапануе падарыць хлопчыкам мячыкі. *Каму ж дадзім першы мячык? Мішу дадзім. Вось, Міша, твой мячык. Яшчэ каму? Сашу дадзім мячык. Далей каму? Дзіму трэба даць мячык. Яшчэ дадзім мячыкі Алёшу і Валеру. Спачатку дадзім … каму*? (Працягвае мячык аднаму з дзяцей.) *Так, Алёшу. А зараз каму*? (*Валеру*) і г.д. Прывядзіце прыклады дыдактычных гульняў, з дапамогай якіх фарміруецца акрэсленае у прыкладзе ўменне.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №15

Вырашыце метадычную задачу: Прачытайце фрагмент заняткаў па развіцці маўлення. Ход заняткаў.

На дошцы выстаўлена сюжэтная карціна на тэму «У лесе» з адлюстраваннем дзяцей, якія выконваюць розныя дзеянні ў лесе: збіраюць ягады, грыбы, заблудзіліся, таксама разглядваюць вожыка. Выхавальнік прапануе паслухаць пачатак расказу «Прыгоды ў лесе» . Вызначыце від расказа, прапанаванага на занятках (фактычны, творчы, з уласнага вопыту, на тэму, працяг апавядання выхавальніка; сюжэтны, апісальны). Складзіце пачатак расказу выхавальніка.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №16

Вырашыце метадычную задачу: Вызначыце, якія задачы па развіцці маўлення можна вырашаць пры дапамозе прыведзенага у дадатку верша? (гл. дадатак). Якім чынам можна выкарыстоўваць дадзены верш у працы па развіцці беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту.

Яблык

Залацісты, спелы яблык
На маёй ляжыць далоні.
Залацісты, буйны яблык
Быццам сонейка малое.

А. Мясткоўскі

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №17

Вырашыце метадычную задачу: Пры фарміраванні навыкаў вымаўлення таго ці іншага гука ў гульні важна прытрымлівацца пэўнай паслядоўнасці дзеянняў. Прывядзіце прыклады гульнявых практыкаванняў для фарміравння правільнага вымаўлення гука *дз* у адпаведнасці з пералічанымі этапамі:1. Этап слыхавога ўспрымання, які ўключае знаёмства з новым гукам у слове і абстрагаванне гука ад слова. 2. Пастаноўка ізаляванага беларускага гука шляхам тлумачэння і па меры магчымасці дэманстрацыя яго артыкуляцыі. 3.Слыхавыя практыкаванні на распазнаванне новага гука. 4. Імітацыя дзецьмі гукавых адрозненняў у гульні. 5. Самастойнае вымаўленне новага гука ў гульні. 6. Уключэнне патрэбнага гука ў словы і сказы беларускага вуснага маўлення ў працэсе гульнявых дзенняў.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне № 18

Вырашыце метадычную задачу: Дзеці адчуваюць цяжкасці ў вымаўленні спецыфічна беларускага гука *г.* Вызначыце, у якой узроставай групе, хутчэй за ўсё, знаходзяцца дзеці. Якую працу па фарміраванні правільнага вымаўлення гэтага гука варта праводзіць з выхаванцамі? Назавіце рухавыя сюжэтныя гульні для замацавання і актывізацыі вымаўлення гука *г.*

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №19

Вырашыце метадычную задачу: Да прыведзеных задач і пачатку комплексных заняткаў падбярыце адпаведныя дыдактычныя практыкаванні і гульні, якія б спрыялі засваенню дзецьмі граматычных форм (гл. дадатак).

Задачы:

развіваць уменне адказваць на пытанні пра знешні выгляд цацкі, складаць апісанне цацкі з 2-3 сказаў. Узбагачаць слоўнік сінонімамі, антонімамі, дзеясловамі, прыметнікамі. Практыкаваць ва ўтварэнні назоўнікаў з дапамогай памяншальных суфіксаў.

Ход заняткаў

В.

- Хтосьці да нас прыйшоў у госці.
- Адгадайце, хто гэта: Даўгавухі і касы, скача без аглядкі ад ваўка і ад лісы.
- Хто знайшоў адгадку?”
- Паказвае цацку зайца і пытаецца:…

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №20

Вырашыце метадычную задачу: Характэрнай асаблівасцю беларускай фанетыкі з’яўляецца наяўнасць падоўжаных зычных. З якой мэтай выхавальнік праводзіць з дзецьмі практыкаванні на распазнаванне слоў з падоўжанымі зычнымі? На якім матэрыяле лепш праводзіць вызначэнне дзецьмі слоў з падоўжанымі зычнымі?

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №21

Вырашыце метадычную задачу: Вызначыце з якой мэтай выкарыстоўваецца гульня «Якая фарба ў мяне ў руцэ?» Выхавальнік хавае ў руцэ «фарбу» (кавалак кардону пэўнага колеру) і прапануе дзецям адгадаць, якая яна: сіняя, чырвоная або жоўтая. Дзеці адгадваюць, называючы свае варыянты з трох названых, затым выхавальнік паказвае «фарбу». Да якой групы гульняў адносіцца гэтая гульня? Прывядзіце прыкдады падобных гульняў .

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №22

Вырашыце метадычную задачу: Вызначыце праграмныя задачы, узроставую групу, від расказа і складзіце план заняткаў па прапанаваным ўзоры расказа выхавальніка : «У нас дома жыве коцік Мурчык. Ён чорны, толькі кончык хваста белы. Поўсць у яго пушыстая, мяккая, цёплая. Спіць Мучык на дыванчыку. Калі ён галодны, то просіць есці: «Мяў-мяў!». Калі пад’есць, то ляжыць на дыванчыку і спявае песеньку: «мур-мур-мур».

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне № 23

Вырашыце метадычную задачу:У час гульні выхаванцы адказваюць на пытанні дарослага наступнага тыпу: «У мяне ёсць яблык, агрэст і парэчкі. Што

ты будзеш есці? »; «На чым ты спіш, на ложку ці на канапе?»; «Які колер табе падабаецца: чырвоны, блакітны ці зялёны?» і да т.п. Кожны раз выхавальнік адначасова з пытаннем паказвае адпаведную нагляднасць. З якой мэтай наладжваецца гэта гульня? Да якой групы гульняў яна адносіцца? Прывядзіце прыклады падобных гульняў.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №24

Вырашыце метадычную задачу: Прачытайце прыведзеныя фразеалагізмы : *вухам не павёў; і смех, і грэх; маслам кашу не сапсуеш; не ў сваёй талерцы; не паказваць вачэйкот еў бы рыбу, ды ў ваду не хоча.* Якія з іх, на ваш погляд, даступны дзецям дашкольнага ўзросту? У якіх жыццёвых сітуацыях іх можна выкарыстоўваць? Як вы іх растлумачыце дзецям?

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №25

Вырашыце метадычную задачу: Пры азнаямленні з якой граматычнай з'явай беларускай мовы можна выкарыстаць прыведзены у дадатку верш Ул. Марука? Дадайце свае практыкаванні для замацавання ўяўленняў дзяцей аб гэтай моўнай з'яве?

Спрытна скачуць Вунь смяюцца
Пад гару На гары
Цыбатыя кенгуру. Вяселыя кенгу-ры.

Не! Не так гавары,
І з гары,
І пад гару
Трэба мовіць –
Кенгуру.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №26

Вырашыце метадычную задачу: Вызначыце, з якой мэтай пры навучанні беларускай мове можна выкарыстаць прыведзены ніжэй верш І. Муравейкі?

Клапатлівы бацька-слон
Для сябе зрабіў услон,
А для сына сланянятка
Зрабіў услончык – усланятка...

І.Муравейка

Дадайце свае практыкаванні для замацавання ў дзяцей адпаведнага маўленчага навыка.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №27

Вырашыце метадычную задачу: Вывальнік наладжвае гульню «Што я дастала з кошыка?» Ён гаворыць: «Гаспадыня прынесла з кірмаша розную агародніну. Паспрабую адгадаць, што яна купіла. Калі я назаву правільна, вы ўсе разам скажыце: «Так». Калі няправільна, скажыце: «Не». Выхавальнік завязвае сабе вочы, затым выцягвае з кошыка па адным прадмеце, паказвае дзецям і, нібы спрабуючы адгадаць, дае некалькі назваў: «Бульба?» – «Не. » – «Бурак? » – « Не. » – Цыбуля? » – «Так." З якой мэтай наладжваецца гэта гульня? Да якой групы гульняў яна адносіцца? Прывядзіце прыклады гульняў з падобнымі сітуацыямі.

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №28

Вырашыце метадычную задачу: На занятках па тэме «Адзенне» выхавальнік выконвае ролю прадаўца. Ён, напрыклад, гаворыць: «У нашым магазіне прадаюцца капялюшы. Капялюш надзяваюць на галаву. Яго носяць і жанчыны, і мужчыны. Летам капялюш носяць, каб сонца не пякло ў галаву, а ўвосень ці ўвесну – каб было цяплей. Хто хоча купіць капялюш? Пакажы яго. Так, гэта капялюш. Што ты купіш? ». Назавіце прыем, які выкарыстоўвае выхавальнік пры увядзенні новага слова. Якую задачу развіцця беларускага маўлення дзяцей дапамагае вырашыць гэты прыём?

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №29

Вырашыце метадычную задачу: Зрабіце пералік дыдактычнага абсталявання беларускамоўнай лялькі ў адпаведнасці з сучасным побытам па спісе: магчымыя віды лялек, імя лялькі, бялізна, абутак, побыт, мэбля, ежа. Якія гульні-заняткі можна праводзіць з дыдактычнай беларускамоўнай лялькай?

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №30

Вырашыце метадычную задачу: Прачытайце прыведзеныя фразеалагізмы: пад гарачую руку, ні да чаго рукі не ляжаць, на ўсе рукі, сядзець склаўшы рукі, разводзіць рукамі, лёгкі на руку, як без рук, адбівацца рукамі і нагамі, не з рукі, з парожнімі рукамі, хуткі на руку. Якія з іх, на ваш погляд, даступны дзецям дашкольнага ўзросту? У якіх жыццёвых сітуацыях іх можна выкарыстоўваць? Як вы іх растлумачыце дзецям?

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №31

Вырашыце метадычную задачу: Дзеці адчуваюць цяжкасці ў вымаўленні спецыфічна беларускага гука *р*. Вызначыце, у якой узроставай групе, хутчэй за ўсё, знаходзяцца дзеці. Якую працу па фарміраванні правільнага вымаўлення гэтага гука варта праводзіць з выхаванцамі? Назавіце рухавыя сюжэтныя гульні для замацавання і актывізацыі вымаўлення гука *р.*

Кампетэнтнастна-арыентаванае заданне №32

Вырашыце метадычную задачу. У сярэдзіне сакавіка і ў пачатку красавіка ва ўстанове дашкольнай адукацыі дзеці гукаюць вясну. Прывядзіце прыклады народных гульняў, у якія гуляюць дзеці ў час свята. Састаўце прыкладны план святкавання«Гукання вясны» ў дзіцячым садзе.

Пратакол узгаднення вучэбнай праграмы
ўстановы вышэйшай адукацыі
«Методыка развіцця беларускага маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту»

Назва вучэбнай дысцыпліны, з якой патрабуецца ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб змяненнях у змесце вучэбнай праграмы установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне	Прынятае рашэнне кафедры, якая распрацавала вучэбную праграму (з вызначэннем даты і номера пратакола)
1	2	3	4
Дашкольная педагогіка	Кафедра агульнай і дашкольнай педагогікі	Змяненняў няма	
Дзіцячая псіхалогія	Кафедра агульнай і дзіцячай псіхалогіі	Змяненняў няма	

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Дэкан факультэта дашкольнай адукацыі,
кандыдат педагагічных навук, дацэнт В.М.Анцыпіровіч